

Türkiye Halkının Maddi Kültürüne Dair Araştırmalar

II

Kap - Kaçak

Ö N S Ö Z

Bir milletin medeniyet seviyesine yalnız mutfak ve evindeki kap kaçağa bakarak da hüküm vermek mümkündür. Bu hususta Türklerin ve bilhassa Türkiye Türklerinin çok ileri safta olduklarına şüphe yoktur. Ev hayatının lüzumlu araçlarından olan kap kaçağı yapıldıkları malzemeye göre:

A) Pişmiş topraktan veya taştan; B) Ağaçtan; C) Madenden; D) Meşinden; E) Sepetten; F) Katranla dondurulmuş bezden v. s. olarak sınıflandırabiliriz.

Pişmiş topraktan çanak çömlek imali ayrı bir makalemize konu teşkil edecektir. Plânları ile Türk mutfak çeşitlerinin tanıtılması da burada yer almamıştır. Türkiye topraklarında neolithik devirden zamanımıza kadar kap kaçak şekillerinin yekdiğeri ile sıkı münasebeti olan bir geleneği vardır. Kalkolitik devrin çizgi motiflerini çam bardaklarda görebiliriz. Hititlerin gaga biçimli testileri yine senek veya bardak adı verilen ağaç testilerde yaşar. Frig devrinin madeni ve ortası göbekli kapları şifa taslarında görülebilir. Kap-kaçak ile ilgili sözlerin çoğunun Türkçe ile akraba lehce ve dillerde müsterek olduğuna göre Türklerin Orta Asya'dan da bir medeniyet hamulesi ile geldiklerine şüphe edilemez. Çanak çömlek bakımından bugünkü Anadolu'nun maddi kültürü eski yerli ve Orta Asya ananesine dayanır.

Her ne kadar arkeoloji edebiyatında Anadolu'da yapılan hafriyatlarda çıkan kap-kaçağa bir kolaylık ve alışkanlık olarak Yunanca adlar verilmekte ise de, bunlara yerli halkın halen kullandığı sözler daha uygun düşmektedir. Henüz kesinleşmemiş olan kap-kaçak terimlerinin tesbitinde, sunduğumuz araştırmaların da faydalı olacağını sanıyoruz. Anadolu'da Sille, Avanos, Mihaliççik, Çanakkale gibi bölgelerde çanak-çömlek imalâthanelerinin çok eski geleneğe dayandıklarına şüphe yoktur. İznik, Bursa, Konya, Edirne, Kütahya, İstanbul'da yapılan sırlı ve çok renkli eserlerin imali ananesinin de Şark'tan geldiğini sanıyoruz (*). Tabiiyle her eser şekil ve motif bakımından kendi devrinin damgasını taşır ve yaşadığı devrin ihtiyaç ve zevklerine uygun olarak çeşitler arzeder.

Madenden yapılan kap-kaçak ve bilhassa bakırların çeşidi bakımından pek az ülke Anadolu ve Yakın Şark ile yarışabilir. Anadolu'nun bütün büyük şehirleri bilhassa Tokat ve Osmanlı İmparatorluğuna dahil Halep, Musul maden kaplar imaliyle meşhurdurlar. Osmanlı İmparatorluğunun parlak devirlerinde İstanbul, Bursa ve Edirne gibi şehirler Yakın Doğu'nun en iyi ustalarını toplamış ve başlıca ihracat merkezleri olmuşlardır.

Deri kapların daha çok nomad hayatla ilgili olduğu ve bu eski sanatın daha da tekenmül ettirildiği OrtaAsya ile yapılan mukayeselerden anlaşılmaktadır.

Hamit Zübeyir KOŞAY

(*) Bakınız; Tahsin Öz; Turkish Ceramics.

Kap - Kaçak ve Diğer Mutfak Takımları İle İlgili Lügatçe

KAYNAKLAR: T. D. Kurumu Derleme Dergisi; Anadilden Derlemeler v. b.)

ACEM OCAĞI (*Kütahya*) Maltız. Izgaralı mangal. (A. D.).

AÇIK, (*İs.*), Kahve cezvesi: Açığı, ocağa sürün de birer kahve içelim! (*Karakuyu köyü "Manisa"*).

AKDARACAK, (*Malatya, Zile*) Yufka ekmeğini saç üzerinden indirip kaldıracak aygıt. *Döndirgeç, evrigeç.* (A. D.).

AKITMA SACI, (*Edirne; Gökçeler köyü*) akıtma yassı kadayıf gibi hamuru saç üzerine dökülen bir nevi tatlıdır. S. D. 83. Akıtma sacı ise bu tatlının piştiği pişmiş toprak yassı kap (semantik değişmeye de bir misal). Darı ekmeğini pişirmek için saç (*Gökçeler köyü*). (A. D.).

AKTAFI (*İs.*), Güğüm, ibrik (*Zaim "Sarıkamış - Kars"*).

ALAVURT (*İs.*), 1. Su kabağı (*Fethiye "Muğla"*); *Antalya* — 2. Kabaktan yapılmış su kabı (*Orhaniye "Fethiye - Muğla"*) — 3. Az tavlı toprak: Alavurt tavda tohum ekilmez (*Kızılhisar "Karaman - Konya"*).

ALAVUT (*İs.*), Çamçak su kabı (*Bolu*) Dut ağacından yapılmış mustatıl şeklinde tas. (*Bolu ili*) (Bak: Alavurt) — 2. Arabaya samanı doldurmak için kullanılan aygıt, dirgen (*M. Kemalpaşa "Bursa"*).

AMADAN VE AMEDEN (*İs.*), Kenarlı tepsi (*Aydın; Pazarcık "Gaziantep"*).

APSAR (*İs.*), Topraktan yapılmış karnı geniş bir çeşit yağ çömleği (*Ürgüp "Kayseri"*) (Bak: Hapsar).

ARABACI (*İs.*), Küçük testi (*Uzgun, M. Kemalpaşa "Bursa"*). T. D. K. cilt 4.

ARAĞAN (*İs.*), Tava (*Kütahya ve çevresi*). ARIZMA (*İs.*), Küçük sahan (*Dişli köyü "Bolvadin - Afyon"*).

ARVANA (*İs.*), 1. Büyük bakır liğen (*Şekeroğa köyü "Maraş"*).

ASKI (*İs.*), Kahvecilerin kahve taşıdıkları teneke kap (*Çanakkale*).

ASIMA (*İs.*), Kova (*Erzurum*).

AŞ DAMI, (*İsparta, Teke*) Mutfak. (A. D.).

bak: aşlık.

AŞINMA (*İs.*), Su kovası (*Kayseri; Silifke "İçel"*) (Bak: Aşırma, 1).

AŞIRMA (*İs.*), 1. Kova, bakraç (*Ankara; Kayseri; Kırşehir; Seyhan; İsparta; Erzurum illeri*) — 2. Kazan (*Boyabat, Sinop; Serpin "Tur-*

hal", *Tokat*) — 3. İki kulplu küçük kazan (*Şebinkarahisar, Alucra "Giresun"; Sorkun "Niksar - Tokat"; Sivas; Sinop*) — 4. Saçtan yapılmış su kabı (*Elbaşı "Bünyan - Kayseri"*) "*Kültepe-Kayseri; Orta Anadolu* Kulplu madeni kalaylı süt-kabı. Bakırdan yapılmış, kuyudan su çekmeğe yarar bir kap. Kovanın küçüğü (*Kırşehir*) — Bakraç (*Edirne*) Aşırma halke. (A. D., S. D. 12) Kova, bakraç, kazan, iki kulplu küçük kazan. Saçtan yapılmış su kabı. (L.).

AŞKI ÇUBUĞU, Açkı çubuğu (*Rize*) oklava. (A. D.).

AŞLIK (*Çankırı*), mutfak. Bak: Aş damı. (A. D.).

AŞSÜZEN (*İs.*), Kevgir (*Taşburun "İğdir - Kars"; Sivas*).

AŞURMA (*İs.*), 1. Kazan (*Sivas*) — 2. Büyük bakır su kovası (*Yıldızeli "Sivas"; Kayseri*) (Bak: Aşırma, aşurtma).

AŞURTMA (*İs.*), Büyük ve kulplu kazan (*Ünye "Ordu"; Mardar "Bafra-Samsun"*) (Bak: Aşırma).

ATEŞLİK (*İstanbul*), Çubuk lülesi veya nargile için kor kömürün bulunduğu küçük ve saplı aygıt. (L. 105).

ATIRGAÇ (*İs.*), Hamur yuğurulan tekne, kap (*Isparta*).

ATTIRAÇ (*Burdur*), Saç üzerinde pişirilen ekmeği çevirmeye yarar tahtadan aygıt. (A. D.).

AYAK (*İs.*), 1. Çay bardağı (*Çobansaray "Yıldızeli-Sivas"*) — 2. Saçayağı: Mangala ayağı koy! (*Maraş*).

AYIRT (*İs.*), Süzgeç: Makarnayı ayırttar geçirdim (*Gelibolu "Çanakkale"*).

BACİT (*İs.*), Sürahi, maşrapa, küçük toprak testi (*Adana ve köyleri*) (Bak: Bacut, bocut).

BADIRA (*İs.*), 1. Döşeme kirişi (*Kocaeli*) — 2. Büyük çamaşır teknesi (*Denizli*) (Bak: Badara, 2).

BADIRMA (*İs.*), Çamaşır teknesi (*Denizli*) (Bak: Badıra, 2).

BADIYE (*İs.*), Büyük bakır tas (*Rize; Erzincan; Erzurum illeri*).

BADIYA (*İs.*), Büyük bakır sahan, tas (*Kars; Gaziantep*).

BADIYA (*Gaziantep*), badya (*Edirne*), badiye (*Rize, Erzincan, Erzurum*) iki kulplu yuvarlak karınlı pişmiş toprak kap. Büyük bakır

tas (S. D. 151). Ağzı dar, dibi geniş bakır kap. (A. D.). (L.).

BADRES (İs.), Testi, topraktan yapılmış su kabı (Uncuboz köyü "Manisa").

BADRA (İs.), Tekne (Derbent, Kızılcak, Denizli; Kuyucak "Aydın") — 2. Döşeme tahtalarının altına çakılan giriş (İzmit; Kurtdoğmuş "Kartal - İstanbul") (Bak: Badıra).

BAĞBASAN (İs.), İnce söğüt dallarından örme büyük sepet (İzmit "Kocaeli [Muh.>").

BAHA (İs.), Kahve tepsisi (Ankara) (Bak: Bağa).

BAKIR (İs.), Bakraç (İst.; Cünür "Isparta"; Maraş).

BAKIRCA (İs.), 1. Dibi geniş, ağzı dar bir çeşit bakır su kabı (Alpanas "Seyitgazi-Eskişehir") — 2. Tandırda etli güveç pişirmeğe yarayan kulplu bakır kap (Sadırlar "Konya") — 3. Bakraç (Kütahya).

BAKIRCAK (İs.), Ocakta yemek pişirmek ve su ısıtmak için tek kulplu bakır kap: Bir bakırcak su getir! (Niğde).

BAKRAÇ (İstanbul, Ürgüp, Gaziantep), bakrak (Reşadiye, Bafra, Samsun, Sinop). Bakırdan döğme kap. Kulplu, kapaklı ve kapaksız kova, helke, sitil. (A. D. L. 89.).

BAKRAK (İs.), Bakraç: Bakrağı pınardan doldur da getir! (Mardar "Bafra-Samsun"; Sinop).

BALÇI (İs.), Testi: Yağ balçısı kırıldı, çarşıdan bir balçı alacağım. (Köprülü "Alanya-Antalya").

BALIK TAVASI (Bursa), Saplı tava. (L. 85.).

BALTA, Kemik baltası (Edirne) saplarının geçme tarzı çok iptidai baltta, mutfak baltası. (L. 71.).

BANCE (İs.), Küçük testi (Kırşehir).

BANDI (İs.), 1. Küçük testi (Ayaş "Ankara") — 2. Kadın iskaripini (Kovay köyü "Amasya").

BANMA (İs.), Çamaşır yıkamak, pekmez kaynatmak için kullanılan ağzı ve altı dar bir çeşit bakır kap (Çorum ili).

BARDAK, 1. Tahtadan yapılan küçük su testisi (İlbaşı); — 2. Davar hadım edilmesi (Kırşehir Türkmenleri).

BARİÇ (İs.), Kulplu ufak tencere (Erzurum).

BARUŞ (İs.), 1. Küçük kazan (Baruş kalaya gitti: (Adana; Kemaliye "Malatya") (Bak: Aşırtma, hereni). — 2. Elma, armut kurusu (Kandıra "Kocaeli") (Bak: Kak).

BATAK (İs.), 1. Bir iki kiloluk ufak çömlek (Ermenak, Bolat köyü, Hadım, Bozkır "Konya") — 2. Maşraba (Sultaniye "Konya"; Kargıcak "Alanya-Antalya") — 3. Zeytin yağı ile dolu bir kabin alt tabakasını teşkil eden tortulu kısmı (Orhangazi "Bursa")

BAYDA (İs.), 1. Tas (Yusufuli "Çorum

(Muh.>"). Sofraya çorba bayda ile gelir: Arpaçayı "Kars") — 2. Çocuklar tarafından yapılan bir kişilik ve altı düz kayık (Şehli "Piraziz", Tirebolu "Giresun") — 3. Bakır tencere (Yoncalı "Ağrı")

BAZLAMA TAHTASI (Ankara), Evlerde saç üzerinde pişirilecek ekmeği hazırlamaya mahsus tahta. Karşılaştır: el yaslıyacağı (Kastamonu), yaslagaç (Bursa) yastı ağaç (Edirne). (L. 67.).

BEDEN (İs.), 1. Bakır sahan: Bedeni ver yumurta pişireyim! (Dastarlı, Ayaş, Ortabereket "Ankara") — 2. Oltanın uç kısmı (Balıkçılar arasında) (Kadıköy "İstanbul").

BEDRE, Su taşımak için kullanılan demirden bir mutfak âleti (Ahlat "Bitlis"). Rusçadan gelmiştir.

BEDRE (İs.), Kova (Erzurum; Kars) (Bak: Helke).

BENTER (İs.), Testi (Tekirdağ)

BİLLUR (Kadirli) Cam bardak.

BİLÇİK (İs.), Su taşı, maşraba (Bürüngüz köyü ve "Bünyan-Kayseri) (Bak: Çömçe şapşak).

BİŞLEĞEÇ (Kastamonu), bişirgeç (Bursa), bisi ağaç (Çubuk) Ekmek çevirmeğe mahsus takriben 62 cm. uzunlukta tahta aygıt. (L. 68.).

BICIR (İs.), Fıçı (Çatalca "İstanbul").

BİÇAKLIK (Ankara) Bıçak koymaya mahsus tahtadan aygıt. (L. 98.).

BIRDİK (İs.), Sirke veya şarap testisi (Mırınca "Merzifon-Amasya").

BOCUT (İs.), 1. Ağaç veya toprak testi (Ankara; Eskişehir; Bilecik; Kütahya; Balıkesir; Isparta; Konya; Niğde; İçel; Seyhanilleri). (Bak: Bacit, bacut, bocu, bocit, boduç) — 2. Kulplu çömlek (Gölcük "Niğde"; Kalburcu [?]) — 3. Maşraba (Horu "Dinar-Afyon") (Bak: Bocutcak).

BOCUTCAK (İs.), Maşraba (İçel) (Bak: Bocut, 3).

BODİÇ (İs.), Küçük testi, ufak güğüm (Ankara; Seyhan).

BOCCA, BOCCCE (Kırşehir), Küçük testi. (A. D.).

BOYNU UZUN (Niğde) Karnı dar ve boyunu uzunca bir nevi yoğurt kabı, çömleği. (A. D.).

BODRO (İs.), Çamaşır teknesi (Denizli ve çevresi).

BODUÇ (İs.), 1. Çam ağacından veya topraktan yapılan kulplu ve emzikli su testisi, ibrik (Sinop; Samsun; Ordu; Giresun; Zonguldak; Çankırı; Kastamonu; Çorum; Tokat; Yozgat; Amasya; Bolu; Kocaeli; Bursa; Afyon; Bilecik; Denizli; Aydın; Isparta; Manisa; Muğla; Kütahya; Konya; Niğde; Ankara; Kırşehir; Sivas; Kayseri; Malatya; İçel; Antalya; Seyhan; Edirne illeri). (Bak: Bondi, boruç, bocut, bardak, mete, bödene, cere, baduç, badıç, bändik, bacut, badak, bodaç, bocu). — 2. İçine yağ veya

yoğurt konulan küçük toprak çömlek (*Niğde; Konya; Kırşehir; Kayseri Burdur; Aydın; İsparta; Çorlu "Tekirdağ"; Bergaz "Ezine-Çanak-kale"*) — 3. Fıçı (*Şabanözü "Polatlı- Ankara"*) — 4. Katranbardağı: Boduçta katran bitti (*Sarıyer, Silivri, Kurfanlı "İst. |Muh."|*).

BODURCUK (*İs.*), Küçük testi (*Ödemiş "İzmir"*)

BONDİ (*İs.*), 1. Küçük testi (*Ankara; Kırşehir; Yozgat; Seyhan*) — 2. İbrik (*İncirli "Bilecik"*) (*Bak: Bondik, bondu, boduç, 1.*)

BORA (*İs.*), Masa (*Trabzon*).

BORAÇ (*İs.*), Çam ağacından veya topraktan yapılmış küçük testi (*Akçakaya, Hisarcık "Kayseri"; Kocabergas "Balıkesir"*)

BORLA (*İs.*), 1. Fıçı (*İst. |Muh.|*) — 2. Çamdan yapılmış ortası delik ve üstüvanı şekilde bir çeşit su testisi (*Soğanlık "Kartal - İst. |Muh."|*).

BOŞMAK (*İs.*), Çay bardağı (*Kuyucuk köyü "Eskişehir"*).

BOZA (*İs.*), 1. Küçük testi (*Sille "Konya"*) — 2. Yün ceket (*Aadana*) — 3. Domuz yavrusu (*Muğla*) (*Bak: Bozak, 1.*)

BÖLÜM (*İs.*), Fıçı (*Konya*).

BÖNDÜ (*İs.*), Küçük su testisi (*Ankara ili; Bursa; Çankırı; Kastamonu; Akhisar "Manisa"*) (*Bak: Boduç*).

BUÇUKLAĞA VE BUÇUKLAĞI (*İs.*), Yarım kilelik bir hububat ölçüsü (*Söğüt "Bilecik"; İnegöl, Orhangazi "Bursa"; Bozan "Eskişehir"*).

BUÇUKLU (*İs.*), Kulplu küçük testi (*İzmir; Manisa*).

BUKARA (*İstanbul*), Su taşımaya mahsus değermi bir fıçı. (*A. D.*)

BULDUK (*İs.*), Çömlek (*Demirköy "Edirne"; Kadıçiftliği "Yalova-İstanbul"*).

BUKBUKA (*İs.*), Su bardağı (*Adana*).

BUKLA (*İs.*), Su fıçısı (*Suşehri "Sivas"*) (*Bak: Yatık*).

BULGULU (*İs.*), Toprak testi (*Polatlı*).

BURAÇ (*Niğde*) Bir nevi ufak testi (*A. D.*).

BURÇALIK (*İs.*), *Mucur "Kırşehir"*) (*Bak: Bırçalık, burçalak 3, bürçekek*).

BÜLDÜK (*İs.*), Çömlek (*Tepe köyü "İzmir"*).

BÜKLEÇ (*Şabanözü-Çankırı*) Pişleğec, pişireç. (*A. D.*).

CABA (*İs.*), Toprak tencere (*Tosya, Kastamonu; Ilgaz, Çankırı; Boyabat "Sinop"; Demirtaş "Kalecik", Ankara; Safranbolu "Zonguldak"; Çorum*).

CABA (*Kastamonu*) Pişmiş topraktan tencere, kap olup muhtelif biçim ölçüdedir. *Pekmez cabası, çörek cabası* gibi. Topraktan yapılan yası tencere (*A. D. L. 73*).

CAKKIL, Ahırlarda hayvanlara sudağıtmak için kullanılan bir cihaz (*Erzurum*).

CALGAVUÇ (*İs.*), Tava (*Kadıçiftliği "Yalova - İstanbul"*).

CALKAZAN (*İs.*), (*Kayseri; Niğde; Karucı "Balıkesir"; Keçiözü "İsparta"; Çal "Denizli"*) (*Bak: Calgazan*).

CARA (*İs.*), Su küpü (*Kaş "Antalya"*).

CARCUR (*İs.*), Su çekmeğe yarıyan ağaçtan kap (*Darende "Malatya"*).

CARE, İki kulplu küçük testi (*Anadolu?*).

CEBA (*İs.*), Güveç, toprak kap: Cebanın içinde bir pilâv pişir (*Burdur*).

CENGİL (*Niğde*), *cengil (Kırşehir) Kova* biçiminde mukavves saplı bakır kap. (*A. D.*).

CETİK, Su koymağa yarayan bir mutfak eşyası (*Ahlat "Bitlis"*).

CERE (*İs.*), 1. Toprak testi (*Kümbet, Kozan "Seyhan"; Kızıllar "Karaman-Konya"; Yanpar "İçel"; Şıhlı "Kayseri"*) — 2. Zahire taşı: Üç cere buğday gönderdim (*Silifke köyleri "Antalya"*).

CERNE (*İs.*), Testi (*Antalya*).

CETİK, Su koymağa yarayan bir mutfak eşyası (*Ahlat "Bitlis"*).

CIRA (*İs.*), Testi (*Ahlât "Bitlis"*).

CIRA, Su koymağa yarıyan topraktan bir mutfak eşyası (*Ahlât "Bitlis"*).

CIRDAK (*İs.*), Küçük bardak; küçük çömlek: Cirdağı doldur da gel! (*Görelle "Giresun"*).

CITEN (*İs.*), Saman sepeti (*Karacahallî "Malkara - Tekirdağ"*) (*Bak: Çeten, çiten*).

CIBA (*Ürgüp*) Tandır karıştırılmaya yarar bir metre uzunlukta demir (*A. D.*).

CİLLE (*İsparta*) Büyük testi (*A. D.*).

CİNGİL (*İs.*), 1. Helke, bakraç, kova (*Alihoca, Sazlıca "Niğde"; Karaman, Ereğli "Konya"; Kayseri; Yalova "İst."; Avanos "Kırşehir"; Sarimbey "Çorum"; Salıhlı "Manisa"*) — 2. Birkaç taneli ufak üzüm salkımı (*Zıvarık, Konya; Atabey, Yalvaç, Uluborlu "İsparta"; Polatlı, Ankara; Malatya*) — 3. Burun suyu damlası (*Konya; İzmir; Bâlâ "Ankara"*) — 4. Yürük kadınlarının başlarına giydikleri üzeri altın veya gümüş paralarla süslenmiş taca benzer bir türlü serpuş (*Lağus "İsparta"*).

CİNGOP (*İs.*), Su maşrapası (*Konya*).

CİRA (*Karaağaç*), (*Bak: cere. Cille*).

COBUT (*İs.*), Ağzı dar ve emzikli ufak toprak testi (*Hacıhüseyin "Bakacak - Balıkesir"; Berendi "Ereğli-Konya"*) (*Bak: Bocut, boduç*).

COMCA (*İs.*), Yemek kepçesi (*Balıbey köyü "Manisa"*).

COMBU (*İs.*), Kulplu büyük testi (*Çerkeş "Çankırı"*).

CORİK (*İs.*), Emziksiz çinko ibrik (*Harpu: "Elâzığ"*).

CÖNGEL (*İs.*), Kova (*Trabzon*).

CÖRDEK (*İs.*), Su bardağı (*Sabak "Silifke - İçel"*).

CUKUN (*İs.*), Demlik (*Çala "Çıldır-Kars"*).

CÜCÜR (İs.), Teneke idare lâmbası (İst. [Muh.]).

CÜRDEK (İs.), Su testisi (Mengeser "Doğubayazıt").

ÇALBARA (İs.), Tencere (Trabzon köyleri).

ÇALPARA (İs.), 1. Küçük tencere (Edirne; Trabzon) — 2. Büyük bakır sahan (Osmaneli "Bilecik").

ÇALMAÇ (Kastamonu, Koçhisarı Ilgaz, Çankırı) Süt sağmaya mahsus ağaçtan saplı kap. (L. 38.).

ÇAM (İs.), Çay bardağı (Yazılıköy "Emirdağı-Afyon").

ÇAMÇA (İs.), Ağaçtan yapılmış su kabı, maşraba (Kenger "Kula - Manisa"; Berendi "Ereğli - Konya") (Bak: Çamçak, çomça).

ÇAMUÇ (İs.), Kepçe: Çamucu yerine as! (İst. [Muh.]).

ÇANGA (İs.), 1. Bakraç, küçük bakraç, süt veya başka şey koymak için küçük el bakırı (Dikmer: "Biga-Çanakkale"; Konya; M. Kemalpaşa "Bursa"; Bozcaarmut "Bozöyük-Bilecik"; Deveçatağı "Kırklareli"; Pıradadı "Havsa-Edirne"; Çorlu "Tekirdağ"; Aslıhan tecpeciği, Balıkesir).

ÇAMÇAK (Gaziantep) Şapşak. Su içilecek tahtadan yapılmış kap. (A. D.).

ÇANAK (Edirne) Ağız geniş, kulpsuz, pişmiş toprak kap. (L.).

ÇANKA (İs.), Küçük bakır güğüm (Edirne; İst. [?]) (Bak: Çanga).

ÇAPÇAK (İs.), Maşrapa (Bozdoğan "Aydırın [Muh.]).

ÇAPÇAK (İs.), 1. Tahta maşrapa (Yayla "Kırklareli"; Gelibolu "Çanakkale"; Edirne; Adapazarı "Kocaeli"; Keskin "Ankara") (Bak: Çamçak) — 2. Ağız açık fıçı (Argıthanı "Ilgın-Konya") — 3. Şıra süzmeğe yarıyan bir türlü aygıt (Burdur).

ÇARBAN, Ahırlardan saman getirmek için kullanılan özel sepetler (Erzurum).

ÇARHIŞİ, Bir bakır tencere nevi (Çankırı).

ÇARPALA (İs.), Ağız geniş, altı dar tencere (Gümüşane).

ÇATAL, Ufak küp (Aksaray "Konya").

ÇATALCA (Ankara), Bazlama demiri. Bununla bazlamayı tandır içine salarak aleve tutarak kabartırlar. (A. D.).

ÇATRA, Sürahi şeklinde ağaçtan yapılmış su kabı (Anadolu?).

ÇAYNIK (İs.), Çaydanlık (İşkinazköy "Trabzon"; Çumra "Konya"; Gümüşane).

ÇAYKUŞ (İs.), Çaydanlık, demgeç, demlik (Zile "Tokat") (Bak: Çaycoş).

ÇEBRE (İs.), Turşu ve bilhassa üzüm turşusu için kullanılan üstü geniş, altı dar fıçı (Keskin "Ankara").

ÇEKECEN (Ankara köyleri), Patlıcan,

kabak, domates oymaya yarar aygıt. (A. D.).

ÇELK (İs.), Turşu kabı (İnebolu "Kastamonu").

ÇEMBERLİ (Orta Anadolu) Tahtadan yapılmış süt, yağ kabı. (A. D.).

ÇEMÇE (İs.), Kepçe (Aş taşınca çemçenin bahası sorulmaz: (Tokat; Harput "Elâzığ" Adıyaman, Besni, Kemaliye "Malatya"; Ahlat "Bitlis").

ÇENDERE (İs.), Su bardağı (Giresun).

ÇENEPE (İs.), Toprak güveç (Kırklareli [Muh.]).

ÇENGİL (İs.), Bakır kova (Adala "Salihli-Manisa").

ÇENGİL, Küçük su bakırı (C. A.).

ÇENTE (İs.), Çinko sahan ve tas kapağı (Ankara).

ÇENTİKLİ SAHAN (Çivril), Bakırdan kenarları tırtıllı sahan. (L. 84.).

ÇENTİ (İs.), Bir gözlü heybe (Giresun köyleri).

ÇEPİK (İs.), 1. Yemiş koymaya yarar sepet (Seyhan; Artvin "Çoruh"; Erzurum; Amasya; Van) — 2. Yünden örme patik (Konya) — 3. Gömleğin geniş ve uzun kolu (Malatya) (Bak: Salma) — 4. Çekirdek (Tekirdağ köyleri).

ÇEREPENE (İs.), İçinde ekmeğin pişirilen topraktan yapılmış tepsie benzer güveç, çanak (Erenköy "Çanakkale [Muh.]; Seyhan [Muh.]; İpsala, Edirne; Ağrakos "Suşehri-Sivas [Muh.]; Şebinkarahisar "Giresun"; İzmir [Muh.]; İst. [Muh.]).

ÇERETME (İs.), Topraktan yapılmış ekmeğin tepsisi (Şebinkarahisar "Giresun [Muh.]) (Bak: Çerepene).

ÇERHETUN (İs.), Bakırdan yapılmış uzun saplı, kepçe şeklinde kap, tas (Bitlis).

ÇERPİNE (Teke), Bir türlü bakır kap. (A. D.).

ÇERTME (İs.), Toprak tencere, güveç (Bulancak "Giresun").

ÇETENEK (İs.), 1. Ekmeğin koymaya mahsus sepet (Ayancık "Sinop"; Samsun) — 2. (S.) Güç okunan yazı: Kilise karanlık, incil çeteneğin, papas kör, kim okur, kim dinler (Konya).

ÇEVİRGE (Niğde) Saç üzerinde pişerken yufka ekmeğini çevirmeğe yarar değnek (A. D.).

ÇİFNİ (İs.), Ekmeğin tepsisi (İzmit "Kocaeli"; Bartın "Zonguldak").

ÇİNÇİ (İs.), Cam kap (Emirdağ "Afyon"; Sarıköy "Konya") (Bak: Çincik).

ÇİNÇİLBİ (İs.), Ufak su tası (Konya).

ÇİNGİL (İs.), 1. Küçük bakraç (Ceyhan, Kuzuculu, Dört Yol, Toprakkale, Osmaniye (Seyhan); Bakırdağı "Kayseri"; Tarsus, Mersin köyleri, Silifke, İçel; Temre "Kaş", Serik "Antalya"; Yeniköy "Ereğli-Konya"; Germencik "Aydın"; Yılanlı "Eğridir-Isparta"; Kars (Bak: Çitil, helke) — 2. Şip düştü de denilen kapı

mandalı (*Fenike "Antalya"*) — 3. Ağaç veya dağ doruğu (*Vezirköprü, Bafra "Samsun"*) — 4. Omuz (*Şekerobası "Maras"*) (*Bak: Çin, 1*).

ÇİNİ (*Çorum*) Ufak tepsisi, sahan. (*A. D.*).

ÇİNLİK, ÇİNİLİK (*Tosya*) Mutfak içinde bulunan sergen (*A. D.*).

ÇİTMAN (*İs.*), Saplı süt kovası (*Yenice "Safranbolu-Zonguldak"*).

ÇİRENE (*İs.*), İçerisinde yemek pişirilen bir türlü toprak güveç (*Bayramiç "Çanakkale"*) (*Bak: Cirepenel*).

ÇİREPENE VE ÇİREPNE (*İs.*), Toprak güveç (*Çatalca, Sarıyer "İst."*).

ÇIKKIR (*İs.*), Ağaç gövdesinden oyulmuş su fıçısı (*Yazılıköy "Emirdağ-Afyon [Muh.]"*).

ÇINDIK (*İs.*), Ağız kapaklı bakır kap (*Karahalil "Uşak-Kütahya"*).

ÇİNGİL (*Edirne, İbradı, Çingir (Niğde), Çingil (Sandıklı, Konya Ereğlisi)*) En ufak, kulplu bakır, helke. (*A. D.*).

ÇİNGİR (*İs.*), 1. Sukovası (*Kars*) — 2. Büyük bakır kap (*Kaş "Antalya"*) — 3. Atmaca (*Kadirli "Seyhan"*).

ÇİNİK (*İs.*), Büyük çorba tası (*Bandula "Kelkit-Gümüşane"*).

ÇİNKİL (*İs.*), 1. (*Kütahya*) (*Bak: Çingil, 1*) — 2. Davarın südünü sağmak için kullanılan küçük helke (*Sereflikoçhisar "Ankara"*).

ÇIRALIK (*İs.*), 1. (*Kolukisa "Konya"*) (*Bak: Çırakman, 1*) — 2. Tenekeden yapılmış idare lâmbası (*Gökçam "Sungurlu — Çorum"*) (*Bak: Çırakman, 2*).

ÇİTÇİTİ (*İs.*), 1. Ufak tabak, ufak kap, küçük iftar tabakları (*Tavlusun, Erkiilet, Hisarcık, Kayseri*) (*Bak: Nalbeki*) — 2. Fermüjep (*Gaziantep*) (*Bak: Çitçit, 1*).

ÇİTİRDİ, Ufak bakır sahan (*Kayseri*).

ÇİV (*İs.*), Yemek sinisi (*Musaustaoğlu "Devrek-Zonguldak"*).

ÇOÇA (*İs.*), Büyük kaşık, kepçe (*İçel*).

ÇOKAL VE ÇOKALCA, (*İs.*), İçine tereyağı konulan küçük çömlek (*Edirne*).

ÇOKALA (*Teke*) Topraktan yapılan güveç (*A. D.*).

ÇOKALI (*İs.*), Toprak tencere (*Alâiye, Antalya*).

COLU (*İs.*), Uzun saplı süzgeç (*Çankırı*).

ÇOMÇA (*İs.*), 1. Büyük ağaç kepçe (*Kozan, Kadirli, Seyhan; Tarsus, Mut, İçel; Karahöyük, Akviran, Konya; Manavgat, Serik "Antalya"; Senirkent, Uluborlu "Isparta"; Değirmendere, Narlıdere "İzmir"; Karataş "Dinar-Afyon"; Karakuzu "Manisa"; Samsun; Ankara; Merzifon "Amasya"*) — 2. Kırılarda pınarlardan sücmek için çamdan oyulmuş saplı su kabı, çömçe, şapşak, susak (*Gürcüköyü, Pazar, Ankara; Mâruf, Çankırı; Samsun"*).

ÇOMÇAK (*Afyonkarahisar*) Su içmeğe mahsus maşrapa, çamçak. (*A. D.*) (*Bak: çömçe, A. D.*).

ÇOMÇE (*İs.*), (*Yüreğil, Yeniköy "Kayseri"; Niksar "Tokat"*) (*Bak: Çomça, 2*).

ÇOMPAK (*İs.*), Yayık kolu, bişegi (*Başköy "Ankara"*) (*Bak: Bişek*).

ÇORMA, Büyük ağaç kaşık (*Anadolu?*).

ÇORTİK (*İs.*), Kepçe biçiminde su kabı (*Kemah "Erzincan"*).

ÇOTARA (*İs.*), Çamdan yapılmış testi, su kabı (*Çorak "Bolu"; Zonguldak*).

ÇOTUK (*İs.*), 1. Su bardağı (*Kırşehir*) — 2. Budaklı eğri ağaç (*Mâruf "Çankırı"*).

ÇOTRA, ÇOTURA (*Niğde*) Şarap kabı. (*A. D.*).

ÇOTURA (*İs.*), Ağaçtan yapılmış su testisi (*Bolu; Çankırı; Ankara; Muğla; İzmir; Seyhan; Edirne illeri*).

ÇÖMÇA, Kepçe (*C. A.*).

ÇÖMÇEK (*İs.*), 1. Ağaçtan oyularak yapılan su kabı (*Örencik "Bolu"; Ankara; Üçburgu, Karamusa "Devrek-Zonguldak"*) (*Bak: Çömçe, 2*).

ÇÖMÇE (*İs.*), 1. Tahta kepçe (*Yozgat; Gaziantep; Seyhan; Amasya; Konya; İçel; Muğla; Çorum illeri*) — 2. Büyük tahta kaşık (*Amasya*).

ÇÖMÇE (*İs.*), 1. Ağaç kepçe (*Kayseri; Büğdüz; "Çorum"; Van; Bitlis; Urfa; Adana; İçdecik ve Sancaklıboz "Manisa"; Çömelek "Mut-İçel"; Yozgat; Çanakkale; Edirne; Aziziye "Ereğli - Konya"; Gümüşane; Diyarbakır; Taşlıcağ "Ağrı"; Ereğli "Zonguldak"; Erzincan; Aydın; Sarayköy "Denizli"; Üçem "Bâlâ"; Ankara; Niğde; Balçova "İzmir"; Deretürbeli Alanya-Antalya"; Heniske "Amasya"; Hasançelebi "Malatya"; Çiçekdağ, Genezin "Avanos - Kırşehir"*) — 2. Ağaçtan yapılmış su testisi, maşrapa (*Çorum*) — 3. Büyük ağaç kaşık (*Kırşehir; Bozan "Tokat"; Boğazlıyan "Yozgat"; Develi "Kayseri"; Manavgat "Antalya"; Kilis "Gaziantep"*).

ÇÖMÇÜ (*İs.*), 1. Toprak su kabı (*Daday "Kastamonu"*) — 2. Küçük çömlek, küpecik (*Zeytinli, Burhaniye, Edremit "Balıkesir"; Alayunt, Kütahya*) — 3. Topraktan yapılmış kulpsuz büyük çömlek (*Çarşamba "Samsun"; Belenkebir "Manisa"; Balıkesir; Yukakayı "Eskişehir"*) — 4. Bakır su tası, maşrapa (*Bursa; Muğla*) — 5. Toprak ibrik (*Ankara*) — 6. Kepçe (*Çayhan "Çanakkale"; Arısama "Konya"*).

ÇÖNÇE (*İs.*), Kepçe, büyük tahta kaşık (*Kilis Gaziantep; Seyhan, (Bak: Çömçe, çömçek)*).

ÇÖTEN TAGAR (*İs.*), İçine sıra koyulan gömülü küp (*Zile "Tokat"*).

ÇÖTRE (*İs.*), Ağaçtan yapılmış su testisi (*Pazar "Kızılcahamam-Ankara"; Bartın "Zonguldak"*).

ÇÖTERE (*İs.*), Ağaç su bardağı, çömçe (*Bolu; Çerkeş "Çankırı"*).

ÇÖTÜRE (İs.), Emzikli çam su testisi (Kastamonu; Bolu; Zonguldak illeri).

ÇUĞLU (İs.), 1. Kepçe ağı (İnebolu "Kastamonu") — 2. Mısır saplarından yapılan yığın (İnebolu "Kastamonu").

ÇUKALA (İs.), Toprak tencere (Çanak-kale; Muğla).

ÇUMBUL (İs.), 1. Maşrapa (Enez "Keşan-Edirne") — 2. Yaban üzümü (Marmaris, Denizabat "Muğla").

ÇÜMÇE (İs.), Ağaç kepçe (Lâpseki "Çanakkale").

ÇÜVEN (İs.), Dibi yuvarlak kalın bakır tencere (Eskişehir).

DABACA (İs.), Dut ağacı dallarından veya kamıştan örülmüş yayvan bir türlü ekmek sepeti (Ankara |Bir Kıbrıslıdan|).

DABALAK (İs.), Büyük çömlek, küpecik (Höbek "Kayseri").

DABUŞ (İs.), Testi (Denizli) (Bak: Boduç, 1).

DAFA (İs.), Bardak (Bozüyük "Bilecik").

DAĞARCIK (Aalacahöyük) Kahve koya-maya mahsus deriden yapılmış kap. (L. 109).

DAĞAR (İs.), 1. Geniş ağızlı, topraktan yapılmış içine su, pekmez, ayran ve yoğurt gibi şeyler konulan bir çeşit küp (Yazı köyü "Burdur"; Isparta; Demirci "Manisa"; Emet "Kütahya"; Tire, Bergama, Torbalı, Ödemiş "İzmir"; Ermenak, Bozkır "Konya"; Sulu köyü "Tavaklı-Edirne") — 2. İçerisine ekmek, küllü su, turşu gibi şeyler konulan kap Isparta; Konya; Çini köyü "Akseki-Antalya"; Bozcaada Çanakkale) — 3. Hamur yuğurmak üzere topraktan yapılmış iki kollu bir çanak (Geyikli (?); Yiğitaliler "Bayramiç-Çanakkale") — 4. Çömlek (Balıkesir) — 5. Tabakhanelerde derileri ıslattıkları havuz (Denizli; İnegöl "Bursa"; Akşehir "Konya") — 6. Havuz (Zeytinli "Seyhan") — 7. Toprak mangal (Konya) — 8. Fincan yıkamaya yarayan telve çanağı (Satılmış köyü "Eskişehir") — 9. Dağarcık (İstanköy adası "İzmir") — 10. Çiçek saksısı (Gedelek "Orhangazi", Bursa).

DAHİN (İs.), Hububat ölççeğinin dörtte biri yerinde kullanılan tas (İlegöp "Uluborlu-Isparta") (Bak: Mucur, çanak).

DALAK HEYBESİ (İs.), Ufak heybe, terki heybesi (Höbek "Kayseri").

DAMANCAN (İs.), Keçi derisinden yapılmış azık dağarcığı (Bolu).

DARÇ (İs.), Teneke maşrapa (Konya).

DAVGANA (İs.), İnce, dar boğazlı, kulpsuz ve uzunca bir çeşit toprak testi (Söğüt "Bilecik"; Karapınar, Konya, Susırgırlık "Balıkesir"; Kastamonu).

DUBBE (İs.), 1. Kulplu ve ağız kapaklı bakırdan su kabı, su güğümü (Araköy "Şiran", Gümüşane; Kars; Tirebolu "Giresun"; Çakırköy "Kayseri"; Erzincan; Gâvurdağı (Cebeli-

bereket-Seyhan") (Bak: Depme) — 2. Bakırdan yapılmış yağ kabı (Dört debbe su getirttim: Şebinkarahisar "Giresun"; Kars köyü; "Niğde") — 3. Büyük fıçı (Trabzon).

DELİ BULU (İs.), İki kulplu büyük su testisi (Hüseyinli köyü "Şile-İstanbul").

DENDENE (İs.), Parçalanmış delik deşik olmuş çürük kaplar (Alanya "Antalya").

DELLE (İs.), Su güğümü (Erzurum ve çevresi).

DENDEN (İs.), 1. Küçük sahan (Kırkağaç "Manisa") — 2. Bir çeşit kır meyvası (İpsile "Hafik-Sivas").

DEPKİ (İs.), 1. Bakırdan yapılmış sürahi şeklinde bir kap: Depkideki süt dökülmüş (Ereğli "Bayındır-İzmir") — 2. Ağızdan dolma silâh (Cebelibereket "Seyhan").

DEPME (İs.), 1. Ağız geniş güğüm (Afyon; Samsun) (Bak: Debbe) — 2. Yünden dokunmuş elbiselik (Tavşanlı "Kütahya"; Efte "Amasya") — 3. Çuval (Divriği "Sivas") — 4. Altmış yetmişteneke buğday alan büyük çuval (Sivas) — 5. Kaynak (Bandırma "Balıkesir") — 6. Ağız dar tertî (Ordu) — 7. Bir çeşit yağ kabı (Kayseri).

DEST, Pekmez kazanı (Kayseri).

DIĞAN (İs.), Yağ tavası (Muğla; Denizli; Aydın; Konya; Antalya; A. Karahisar).

DIMBI (İs.), Üstü kesik honi biçiminde küçük yayık (Hamamözü "Gümüşhacıköy", Sarıköy "Merzifon-Amasya") (Bak: Dimbil).

DİMBİL (İs.), Küçük yayık (Eskice "Mecitözü-Çorum"; Vezirköprü "Samsun") (Bak: Dımbı).

DINGA (İs.), 1. Tek kulplu küçük testi (Balıkesir; Alibeyli "İzmir") — 2. Küçük çinko kap (Afyon) — 3. İki kulplu testi (Ayasköy "İzmir") — 4. Teneke maşrapa (İst [?] — 5. |S.| Ukalâ: Ne dınga adam her şeyden haberi var (Kütahya) — 6. |S.| Kel (Alibeyli "İzmir").

DİBELEK (İs.), 1. Bakır, bakraç (Antalya) — 2. Çömlek (Gödenne "Finike-Antalya") — 3. Sarmısak döğmek için kullanılan tahta havan (Beypazarı "Ankara").

DİKİLİ (İs.), Kevgir (Balıkesir).

DİKMEN ÇANAĞI, Bir nevi yemek tabağı. (A. D.).

DİNGA (İs.), Su maşrapası (Çandarlı "Bergama - İzmir").

DİNGİLLİ (İs.), Kapaklı sahan (Serpın köyü "Turhal - Tokat").

DİPSEK (İs.), Yayık kolu (Tafli köyü "Çarşamba - Samsun").

DİRGENDE (İs.), Yemek çatalı (Kaş "Antalya") (Bak: Dirgen, 2).

DİRVANA (İs.), 1. Küçük yayık (Samsun) — 2. Güvercin büyüklüğünde kurşuni bir çeşit muhacir kuş (Zigana "Toğrul-Gümüşane")

DOBUÇ (İs.), 1. Cam bardak (Trabzon) (Bak: Boduç, 1) — 2. |S.| Deyyus (Niksar "To-

kat") — 3. Ağaçtan yapılan ve suyu soğuk tutan kap (*Trabzon*).

DOLCA (*İs.*), 1. Su bardağı, maşrapa (*Kars; Nilüfer "Bursa"*) — 2. Kepçe (*Çankırı ve dolayı*).

DOMBU (*İs.*), Tahtadan yapılmış üstü kapalı üstüvane biçiminde olup bir delikle bir emziği bulunan su kabı (*Kastamonu; Sinop*).

DORAK (*Kültepe-Kayseri*) Yoğurt veya su süzmek için mesamatlı taştan yapılan aygıt. (*L. 91. dorak (Niğde)*) Yoğurdun suyunu süzmek için kullanılan taştan oyma, bir metre uzunlukta üstüvane kap (*A. D.*).

DÖKÜCÜ (*İs.*), Bakır ibrik (*Adana "Seyhan"*).

DÖLCEK (*İs.*), Derin yerlerden su almak, kuyulardan su çekmek üzere kullanılan ağaç veya bakırdan yapılmış kova (*Gümüşane; Erzincan*).

DÖLEKE (*İs.*), *Büyük maşrapa (Sivas)*.

DÖĞECEK, Sarımsak döğeceği (*Ankara, Kültepe-Kayseri*) Ağaçtan sarımsak döğemeğe mahsus el, veya tokmağı bulunan aygıt. (*L.*) (*Bak: Düvecek (Bursa) Dibek. (L.)*).

DÖĞEÇ (*Çankırı, Gaziantep*), *Döveç, (Kırşehir)* Ağaçtan oyma döğecek aygıt (*A. D.*).
DÖNDEREÇ (*Avşar*), Evirgeç, bişirgeç, bişlegeç, aktarak (*A. D.*).

DÖME (*İs.*), 1. Yayık: Döme ayranı iyidir (*İspir "Erzurum"*) — 2. Tepe, dağ tepesi: Şu dömeye çıkalım biraz hava alalım (*Cuma köyü "Boyabat - Sinop"*).

DÖNDÜRME (*İs.*), Büyük tepsi (*Edirne [Muh.]*).

DUBAÇ (*İs.*), Ağzı geniş su kabı (*Boyabat "Sinop"; İnebolu "Kastamonu"*).

DUĞRAN (*İs.*), Bir türlü toprak yayık (*Akseki "Antalya"*) (*Bak: Tufran*).

DULÇE (*İs.*), Kepçe (*Erzurum*).

DURAN (*İs.*), 1. Bir türlü toprak yayık (*Konya; Aksaray "Niğde"; Akseki "Antalya"*) (*Bak: Duğran, tufran*) — 2. Dağ yolu (*Kuşadası "İzmir"*).

DUVAK (*Kültepe-Kayseri*), Tandır kapağı. (*L. 59.*) Topraktan mamul tencere ve küp kapağı (*Niğde*), Tandırın üzerine kapatılan taş kapak. (*A. D.*).

DUNBUL (*İs.*), Külek, saplı yağ kutusu (*Kisenit "Feke-Seyhan"*).

DÜMBÜRDEK (*İs.*), Ağaçtan oyularak yapılan bir çeşit yayık (*B. Kızılcık "Göksün - Maraş"*).

DÜREN (*İs.*), 1. Süt sağmıya yarıyan bir çeşit ağaç kap, külek (*Üsküdar "İstanbul"*) — 2. (*Niğde*) — 3. Asma yapraklarına arız olan bir hastalık (*Bolvadin "Afyon"*).

DÜVEÇ (*İs.*), Yayık [aygıt anlamına] (*Malkara "Tekirdağ [Muh.]"*) (*Bak: Düvecek*).

DÜYÜM (*İs.*), Güğüm (*Erzincan*).

EKECİK (*İs.*), 1. Toprak tencere (*Genezin*

"Avanos", Kırşehir; Sazlıca, Uluğaç "Niğde"; Balçova "İzmir") — 2. Reçel kavanozu (*Konya*).

EKMEK TANDIRI (*Kültepe-Kayseri*) Cidarlarına hamur yapıştırılarak ekmeğin pişirilen gömme ocak. Parçaları: yere gömülü tandır. *Duvak* adı verilen kapak, *kule, kuvle* adı verilen hava değili. *Hecirget*: tandır üzerinde yemek pişirilirken konan çapraz demir. (*L. 59*).

EKMEK KÜREĞİ (*Bilecik*), Ekmeğin fırında idare için halka şeklinde saplı aygıt. (*L. 62.*) tahta ekmeğin küreği. (*L.*).

EKMEK TAHTASI (*Çivril*), *Senit*. (*L. 65*). Yufka ekmeğin açmak için kullanılır. *Senit* bu vazifeyi görmekle beraber, aynı zamanda kıyma tahtasıdır.

EKSİMİŞ KAVANOZU (*Edirne*), Eksilmiş muhafazasına mahsus kavanoz. *Eksilmiş*: ekşimik, ekşi ayranın kaynatılmasından elde edilen yağsız peynir, veya çökelek.

ELCE, ELLİCE (*Ahlat*). *Elice (Orta Anadolu)* bir kulplu küçük tencere, tava. (*A. D.*).

ELEK, Un ve saire elemeğe mahsus aygıt. *Yoğun elek*: kaba elek. (*L. 103*). *İnce elek. Elekçi*: Elek yapıp satan.

ELÇEK (*İs.*), 1. Tencere (*Ağzıkaraça, Kozan "Seyhan"*) — 2. Çıkrık kolu (*Güllü "Boland-Denizli"*) (*Bak: Elcik, 5*).

ELDİĞANI (*İs.*), Küçük tava (*Başköy "İsparta"*).

ELİCE (*İs.*), 1. Tava (*Van; Seydin "Avanos-Kırşehir"*) — 2. Kazan: Elicemiz sizde mi? (*Şarkışla "Sivas"*).

ELTÜVİ (*İs.*), Yağ eritilen küçük el tavası (*Safranbolu "Zonguldak"*).

EL YASLAĞACI (*Kastamonu*), Bazlama tahtası. (*Bak: Yaslağaç. (L.)*).

ENTE (*İs.*), Kulpu kırık çömlek (*Saraycık "Konya"*).

ENSERAN (*Bursa*), ensıran (*Bilecik, Safranbolu*), *eysıran (Kırşehir, Ankara)*, *eyseran (Bolu) eğısıran (İsparta)*, *iskıran (Dinar) eysısıran (Kırşehir)*, *eyseren (İnegöl, Zonguldak)* teknedeki hamuru kazmaya yarıyan demir aygıt. Hamur kazıyacağı (*Gölpazarı-Bilecik*) (*L. 69*).

ERSİN (*Van, Çorum, Ahlat*), Hamur teknesini temizliyen, kazıyan demir âlet (*A. D.*).

ET TAHTASI (*Kastamonu*), Tahtadan et kıymaya mahsus kendinden kulplu aygıt. (*L. 67*).

EVRAĞAÇ (*Çorum, Avşar, Yozgat*), *Evreğaç, evreyeç (Çubuk)*, *evrecek (Çankırı)*, *evreç (Urfa)* saç üzerindeki yufkayı çevirmek için kullanılan aygıt. Tandırda ekmeğin yapılıırken ekmeğin çevirmeye yarar aygıt. *Bisleğaç, pişirgeç, pisi ağaç. (L. 68)*. Pelte pişirmek için demir aygıt. (*Kırşehir*) (*A. D.*).

EVSECEK (*İs.*), Hububatın taşlarını ayıklamakta kullanılan kestane ve budaksız ağaçlardan yapılmış az kenarlı tepsi (*Alucra, Bülbül*

"Şebinkarahisar - Giresun"; Düzce; Berk köyü Bolu; Ünye "Ordu") (Bak: Evsecik, tepür).

EVZİK (İs.), Çaydanlık (Niğde).

EYSERAN (Bolu) (Bak: enseran. A. D.).

FAR (İs.), Çamaşır kazanı (Yerköy "Yozgat").

FARAÇ (İs.), Mısır kavurmak için teneke- den yapılan tava; Faracı getir de mısır kavu- ralım (Akçapınar "Bursa [Muh.]").

FEDİRE (İs.), Tahta bakraç, külek (Has- köy "Edirne") (Bak: Külek).

FİRKİ (İs.), İçinde yemek yenen bakır küçük leğen (Ka'la "İncesu-Kayseri").

FIKA (İs.), 1. İki kulplu, ufak su testisi (Danışment, İbkaiye, Biga "Çanakkale") — 2. Kutu (Hüseyinli "Beykoz-İstanbul [?]").

FIKFIKI (İs.), Çam testisi (Ayaş "Anka- ra") (Bak: Fıka).

FIKI (İs.), Küçük tssti (Çavuş köyü "İne- göl "Bursa") (Bak: Fıkfıki).

FIKKA (İs.), Ufak kutu (Şile "İstanbul"). (Bak: Fıka, 2).

FILİKA (İs.), İdare lâmbası (Ömerli "Ulukışla-Niğde").

FINCIK (Kadirli), Maşrapa.

FURUN, EKMEK FURUNU (Gölpazarı- Bilecik), (L. 6r).

FUTGA (İs.), Tencere (Sarayköy "Deniz- li").

FUTTU (İs.), 1. Topraktan yapılmış su maşrapası (Hadım "Konya") — 2. Küçük çöm- lek (Pirlerkondu "Hadım-Konya").

GALAZ (İs.), Deriden yapılma su kabı, bir çeşit matara (Maraş).

GANİK (İs.), Sürahi: Ganığın kapağı yok (Aydın) (Bak: Ganete, 1).

GARMA (?), Büyük tencere. (L. 79).

GELBERİ (Bursa), Gelbere (Kırkağaç- Manisa), Ateş çekmeğe yarıyan ucu eğri, ince ve uzun demir aygıt. (L.). Ateş, kül çekmeğe ve değirmende un çekmeğe mahsus aygıt.

GENİK, Sürahi (Seki yaylası "Isparta").

GERDELE (İs.), İçine süt sağılan, kova biçiminde tahta kap, külek (Şahin "Malkara- Tekirdağ").

GERGEDE (İs.), Büyük kazan (Gökköy "Reşadiye-Tokat").

GILGİL (Gaziantep), Boğazı uzun bir çe- şit kulpsuz desti, sürahi. (A. D.).

GINDİK (İs.), Ağzı dar küçük çömlek (Ahlat "Bitlis").

GIRMIÇYA (İs.), Boduç, küçük tssti (İs- haklı "Bolvadin-Afyon").

GIRGIRI (İs.), Ağzı dar testi: Şu gırgırığı çeşmeden doldur (Ayaş "Ankara").

GİLDEN (Fethiye), Su bardağı (A. D.).

GİRGE (İs.), 1. Büyük kazan (Tokat ve dolayı; Şebinkarahisar "Giresun"; Ağrakos "Su- şehri-Sivas"; Dişli "Bolvadin-Afyon") — 2. Binanın aşağı katı (Beypazarı "Ankara").

GÖBEKLİ TAS (Karahacılı), Kaidesinde göbek olan tas. Dua yazılı olanına şifa tası denir.

GÖPELİ (İs.), Küçük kazan (Develi "Kayseri") (Bak: Köpeli).

GÖPREÇ (İs.), Tereyağı çömleği (Kula "İzmir").

GÖVELEÇ (İs.), Büyük tahta kova (Araç "Kastamonu").

GÖVLEK (İs.), 1. Kova: Kuyudan bir gövlek su çekiyor (Bolu) (Bak: Güvlek, külek) — 2. Kağrı tekerleğinin ortasında dönen ağaç (Aküren "Safranbolu-Zonguldak") (Bak: Gö- velek).

GUDURUÇ, Tencere şeklinde olan güveç (Erzurum).

GURDEZEN, Süt koymağa yarıyan leğen sek- linde toprak bir kap (Ahlat "Bitlis").

GURŞANE (Kastamonu), kuşhane (Erzu- rum), Kuşane adı verilen tencere (A. D.).

GÜBE (İs.), Testi (Balıkesir).

GÜBÜ (İs.), Süt çalkamak için kullanılan yayık (Edirne; Konya; Gâvurdağ "Cebelibere- ket-Seyhan"; Bursa [Muh.]).

GÜBÜREN (İs.), Boynu kopuk testi (Zey- ve "Çal-Denizli").

GÜDÜLEK (İs.), Ağzını kırmak suretiyle testiden yapılan küp (Çivril "Denizli").

GÜDÜLÜK (İs.), 1. Ağzı kırık testi (Bol- vadin "Afyon") — 2. Saklambaç ve fal oyunun- da ebelik: Ali tembildir, gayrı güdülükten çık- maz (İncesu "Kayseri").

GÜDÜRÜK (İs.), 1. Eski testi: Ahmet bir güdürük para bulmuş (Belanya "Muğla") (Bak: Güdük) — 2. Ağzı ve kulpu kırık testi: Testici testinin güdürüğünü kullanır (Akşehir, Konya).

GÜĞÜM (Malatya, İstanbul), Altı geniş, ağzı dar, saplı ve emzikli su nakline mahsus bar- ık kap. (L.). Trabzon'da buna halastar der- ler. (L.).

GÜLAPTAN, Ele gül suyu dökmek için kul- lanılan kap (Amasya).

GÜMLEK (İs.), Su kovası (Simav "Kütah- ya").

GÜMLÜ (İs.), Küçük küp (Zıvırık "Kon- ya"; Sandıklı "Afyon"; Güllü "Baldan-Denizli"; Alanya "Antalya") (Konya, Isparta) Tek kulplu şişkince küçük küp, çömlek. (A. D.).

GÜMRÜ (İs.), Küçük küp (Dedeler (Ereğ- li - Konya)).

GÜVERE (İs.), Büyük su tulumu (Tırlar "Gaziantep").

GÜRBÜ (Kırkağaç), Topraktan yapılan küp. (A. D.).

GÜRİK (İs.), Küçük testi (Erzincan).

GÜRLEN (İs.), İki kulplu ağzı ve karnı geniş küçük küp (Marmaris "Muğla"; Yumrutaş "Acıpayam-Denizli").

GÜŞANE (Bolu), Kırşehir, Küçük ten- cere. (A. D.).

GÜVLEK (İs.), Tahtadan yapılmış su kabı (*Gerede, Bolu; Çerkeş, Eski çamlar güvlek* oldu: *Çankırı; Kastamonu; Konya; Malatya; Boyabat "Sinop"*) (Bak: *Çalmaç 3, çotra, dombu, külek*).

GÜVEÇ (Ankara), Pişmiş topraktan içinde yemek pişirilen veya kahve kavrulan kap. (L. 108.).

HABENE (İs.), Testi (*Bilecik; Kocaeli; Bursa; Ankara; Samsun; Amasya; Erzurum*).

HAF (İs.), 1. Göl (*Tosya "Kastamonu"*) — 2. Çeşme yalağı (*Akçakaya*).

HALASTAR (İs.), Çay demliği, küçük güğüm (*Bursa köyleri; Tirebolu "Giresun"; Çarşamba, Balaç, Samsun; Ordu; Trabzon ve dolayısı; Rize; Amasya; Bahçe "Seyhan"; Sinop; Gümüşane*) (Bak: *Halastır*).

HALKE (İs.), Bakraç, güğüm (*Çankırı; Kütahya illeri*).

HAMAM LEĞENİ (Ankara). Bakırdan kalaylı ve hamamda yıkanmak için kullanılan dibi geniş, ağzı nisbeten darca kap. (L. 92.).

HAMUR KAZIYACAĞI (*Gölpazarı-Bilecik*), (Bak: *ensiran*, (L. 69.).

HAMUR TAHTASI (*Kültepe - Kayseri*), Kısa dört ayaklı veya ayaksız hamur açmaya mahsus tahta aygıt. *Yaslağaç (Kastamonu)*. (L. 65).

HAMUR TEKNESİ (*Çivril*), *Oyma hamur teknesi (Gölpazarı-Bilecik)*, *Oyma tekne (Bursa)*. İçinde hamur yoğurmaya yarıyan kulplu kulpsuz tekne. (L. 64.).

HAMZAN (İs.), Çirişle çapıttan yapılmış yağ kabı: Hamzanın yağı güzel olur (*Maraş; Gâvurdağ "Cebelibereket", Kadırlı "Adana-Seyhan"; Karadiken "Tarsus-İçel"; Pazarcık "Gaziantep"*).

HANGİL (İs.), Kova: Kız şu hangili kuyudan doldur da gel (*Adana; Malatya*) (Bak: *Hangil*).

HANKİL (*Malatya*), Bakırdan yapılan kap, bakraç. (A. D.).

HANTA (İs.), Yeğpare ağaçtan oyulmuş dört kulplu tekne (*Bozlar "Burdur"*).

HAP GÖTÜREN (İs.), Büyük yaba (*Ergine "Bakacak", Çağış "Balıkesir"*).

HAPUŞA (İs.), Maşrapa (*Yamanlardağı "İzmir"*).

HAPZA (İs.), Birkaç sene sürülmemiş tarla (*Ayaş "Ankara"*).

HARAL (İs.), Kıldan yapılmış büyük çuval (*Kayseri; Giresun; Gâvurdağı, Seyhan; Maraş; yozgat*).

HARAMA (İs.), Tencere (*Simav "Kütahya"*) (Bak: *Hereni*).

HARANA (İs.), 1. Tencere (*Yürükler, Kalanköy, Demirliarifler "Tavşanlı", Kütahya; Kula "Manisa"; Eğrigöz (?) ; Isparta; Denizli; Çamaltı, Bergama, Menemen, İzmir; Balıkesir; Serik "Antalya"*) (Bak: *Harama, harani, here-*

ni) — 2. Büyük kazan (*Urla "İzmir"; Bursa [Muh.]; Bıyıklı köyü "Tekirdağ [Muh.]"*) — 3. Küçük kazan (*Gökkaya "Turgutlu - Manisa"; Kastamonu; Reyhan "Bursa"*) (*Denizli, Menteşe*), *hereni*: (*Adana, Çankırı, Ankara, Kırşehir*) Toprak tencere (*Denizli*) Bakır tencere (*Denizli*) Büyük tencere (*Menteşe*) (A. D.). Bakır Kazanın küçüğü tencerenin büyüğü (A. D.).

HARAR (İs.), 1. Büyük kıl çuval (*Konya; İzmir; Denizli; Ankara; Amasya; Malatya*) — 2. Büyük sepet veya küfe (*Giresun*).

HARBİ, demir maşa. (L.).

HAŞA (İs.), 1. Büyük kıl çuval (*Gaziantep; Maraş; Kayseri; Konya*) — 2. Küllü su ile kaba kiri alınmış çamaşır (*Ordu; Giresun*).

HAYRAT KAZANI, İçinde yemek pişen gayet büyük kazan (*Çankırı*).

HAVAN VE KOLU, Madeni dibek. (L. 100).

HECİRGET (*Kültepe - Kayseri*), Yemek pişirilirken tava veya diğer bir kabı tutmak üzere tandır üstüne konan çapraz demir. (L. 59).

HEDİRGEÇ (*Elbistan, Develi - Kayseri, Şarkışla-Sivas, Kocaeli*), Tandır üstüne konan saçayağı. (S. D. 715). Karşılaştırır: *hecirget*.

HEKE (İs.), Süt sağmaya ve su kaymağa yarıyan bakır kap (*Şabanlı köyü "Karapınar - Konya"*) (Bak: *Helke*).

HELEKE (İs.), 1. *Teneke (Ankara)* — 2. Su bakracı, su kabı: Heleke ile çeşmeden su aldım (*Yozgat*) — 3. Kova (*Kayseri çevresi*) — 4. Düğün eğlencesi (*Seyitgazi "Eskişehir"*).

HELEK (Teke), bakraç. (A. D.).

HELİKE (İs.), Bakraç (*Göden "Finike-Antalya"*) (Bak: *Helke, 1*).

HELİP (İs.), Ağzı geniş sırlı küp (*Diyarbakır*).

HELKE (İs.), 1. Süt sağmaya yarıyan ve kuyudan su çekilen saçtan veya bakırdan yapılmış kova (*Kayseri; Isparta; Kırşehir; İzmir; Seyhan; Zonguldak; Ankara; Kocaeli; Bolu; Çorum; Kütahya; Sivas; Erzurum; Bolu; Afyon; Gümüşane; Aydın; Denizli; Sinop; İçel; Giresun; Çankırı; Konya; Manisa; Antalya; Bilecik; Bursa; Samsun; Malatya; Edirne*) (Bak: *Bedre, çalmaç 3, çingil 1, herke*) — 2. Ağaçtan oyulmuş su kabı (*Suşehri "Sivas"; Şebinkarahisar "Giresun"*) — 3. Hamur leyni (*Karkın [?]*).

HELKEK (İs.), Kova, bakraç (*Ayvalı köyü "Taşköprü", Kastamonu; Cuma köyü "Boyabat-Sinop"*) (Bak: *Helke 1, helki*).

HELKER (İs.), Çam gövdesinden oyulmuş yeğpare su kovası (*Bozlar köyü "Burdur"*)

HELKİN (İs.), Kazan veya tencere (*Küpel "Bünyan-Kayseri"; Genezin "Avanos-Kırşehir"*) (Bak: *Helgin*).

HELVACI KAZANI (*Bursa*), İçinde helva pişirilen kazan. (L.).

HENKE (İs.), Çinko kova (*Ş. Karahisar*).

HERECE (İs.), Yayık [aygıt] (*Dumlupınar "Çankırı"*).

HERENE (*Kültepe-Kayseri*), *hereni* (*Ankara, Adana, Kırşehir, Çankırı*), *hervane* (*Bursa*) *seferi harani* (*Çivril*), Küçük kazan, büyük tencere, kuzu tenvceresi, Bursa'da *hervanenin* küçüğüne *kuşhane* derler. (L.).

HERENİ (İs.), Küçük kazan (*Konya; Seyhan; Sinop; Çorum illeri*).

HERKEK (İs.), Bakraç (*Boyabat "Sinop"*).

HEVİK (İs.), 1. 18-20 kilo kadar akar alan küp (*Kayseri*) — 2. Küçük küp (*Küpelî, Habek "Kayseri"*).

HEVRÜK (İs.), Lâzımlık, oturak (*Kastamonu*).

HINAÇA (İs.), Küçük küp (*Holanta köyü "Sivrihisar-Eskişehir"*).

HIRÇA (İs.), Yayık [?] *Kemaliye "Malatya"*).

HIZMAN, İçi sırlı yağ küpü (*Kayseri*).

HİLLE (İs.), Leğen kadar kenarlı olan büyük kazan (*Urfa*).

HİNGİL, Su kovası (A. ?).

HİSAR TESTİSİ, Üç kuşaklı, karnında bağlaması olan ve oturakta duran büyük su testisi (A. D.).

HOPSAR (İs.), 1. İçinde yemek pişirilen çömlek (*Hamurcu "Kayseri"*) — 2. Uzun müddet ekilmemiş tarla (*Genezin "Avanos-Kırşehir"*) (*Bak: Hopsa, 2*).

HOPUCUK (İs.), İki kulplu çömlek (*Konya*).

HOŞAF KÂSESİ (*İstanbul*), Hoşaf içilen kâse. (L. 97.).

HÖMBÜL (İs.), Mısır kavurmağa yarıyan kap (*Karacabey "Bursa |Muh.|"*)

HUNU (İs.), Kutu: Şeker, kahve hunularını getir (*Hocaköyü "İnegöl-Bursa"*).

HÜDDÜ (İs.), Çömlek (*Kayapınar "Konya"*).

HÜLÜP (İs.), Toprak çanak (*Çermik "Diyarbakır"*).

İBRİK (*Edirne*), Pişmiş topraktan su kabı. (L. 92). Kulplu emzikli bakır, pirinç veya gümüşten su kabı. (L. 94).

İLİSTİR (İs.), 1. Kevgir (*Isparta; Ilgaz "Çankırı"; Keskin; Ağaeli "Kalecik", Ankara; Antalya; Merzifon "Amasya"; Başağrı "Mesudiye-Giresun"; Sivas; Kars; Ünye "Ordu"; Tokat; Denizli; Bolu; Emet, Kütahya; Konya; Trabzon; Gelenbe "Kırkağaç-Manisa"; Harput "Elâzığ"; Hacılar, Malatya; Çorum; Afyon; Niğde; Bornova "İzmir"; İnnö, Söğüt "Bilecik"; Şebinkarahisar "Giresun"; Gerze "Sinop"; Balaç "Samsun"*) (*Bak: Kemis*) — 2. El leğeni (*Deretürbeli "Alanya - Antalya"*) *Gaziantep, İlistir (Isparta, Kütahya, Afyon, Mecitözü, Bolu, Sandıklı)* Makarna süzmek için kullanılan bakırdan delikli kap. (A. D.).

İSLANGA (İs.), Tekne (*Safranbolu "Zonguldak"*).

ICIRIK (İs.), Yağ tavası (*Erzincan*).

KABICAK (İs.), İnce tahtadan yapılmış koni biçiminde kutu (*Kütahya*).

KAÇI (İs.), Kırık saksı (*Trabzon*).

KADDUS (İs.), Saçtan yapılmış kulplu su kabı (*Kilis "Gaziantep"*).

KADELE (*Van*), Küçük küp, küpecik (A. D.).

KALDIRIM (İs.), 1. Pekmez küpeciği (*Cemele "Kırşehir"*) — 2. Oda döşemesi (*Umurlu "Aydın"*) — 3. Raf (*Çal "Denizli"*) — 4. [S.] Büyükçe: Mehmetten biraz kaldırım (*Çivril "Denizli"*).

KADIZ (İs.), Büyük fıçı (*Karamehmet "Çorlu-Tekirdağ"*).

KADUS, Büyük bakır kova (A. ?).

KADUZ (İs.), Ağzı geniş, aşağısı dar büyük fıçı (*Edirne |Muh.|"*).

KAFAKA (İs.), Güğüm (*Sürmene "Trabzon"; Ağdar "Artvin-Çoruh"*) (*Bak: Kafuka*).

KAHVE DAĞARCIĞI, (*Bak: dağarcık. L. 109*).

KAHVE DAMLALIĞI (*Ankara*), Pişmiş topraktan üstü süzgeçli bir kap olup kahve fincanları yıkandıktan sonra silinmeden kenarına dizilirse kendi kendine kurur. (L. 109).

KAHVE GÜVEÇİ (*Ankara*), Pişmiş topraktan kahve kavurmaya mahsus kap. Kahve tavası. (L. 108).

KALAZ (İs.), Yolculukta kullanılan sahtiyandan yapılmış su kabı (*Önsen "Maraş"*).

KAMUS (İs.), 1. Kepçe (*Malatya ve çevresi*) — 2. Kevgir (*Harput ve dolayı*).

KANA (İs.), 1. Güğüm; sürahi (*Edirne; Trabzon*) — 2. Ağaçların kökünden çıkan piç (*Manisa ve dolayı*).

KANAMAZ (İs.), Kazandan su almak için kullanılan uzun saplı kepçe (*Burdur*).

KANAVAZ (İs.), Sapı bakır çömlek (*Hisarardı "Muğla"*).

KANATA (İs.), Maşrapa (*Bafra "Samsun"*).

KANETE (İs.), 1. Çinko maşrapa (*Bulancağ "Giresun"*) — 2. Üstü madeni kapaklı sürahi (*Aydıncık "Balıkesir"*).

KANGAY (İs.), Kazan (*Aydın*).

KANIK (İs.), Sürahi (*Milâs, Marmar'ın "Muğla"*).

KANVE (İs.), Halı modeli (*Eğridir, Isparta*).

KAPAKLI (*Kültepe-Kayseri*), Bakır lenger. (L. 82).

KAPIĞA (İs.), Güğüm (*Şebinkarahisar "Giresun"*).

KAPIRCAK (İs.), 1. Tahta kutu (*Büyükçekmece "İst. |Muh.|" ; Germiyan "Çorlu-Tekirdağ |Muh.|"*) — 2. Gelincik çiçeği (*Sarılar "İzmir"*).

KAPLIK (*Çankırı*), Mutfakta kap kaçak koymaya mahsus sergen. (L.).

KARAS (*İs.*), Büyük küp (*Başvartanik "Çemişgezek-Tunceli"*).

KARAVANA (*Kastamonu*) Bakırdan kalaylı yemek aktarılan kap. (L.).

KAPRAN (*İs.*), 1. Küçük kutu (*İlyas "Karamürsel-Kocaeli"*) — 2. Ağaç kovuğu (*Ortalık "Ayançık-Sinop"*).

KARBAN (*İs.*), 1. İçinde çamaşır ıslatılan tahta kova, (*Ayakkademirciler "Zonguldak"*) — 2. Cıvıvleri muhafaza için söğüt dalından yapılmış kubbemsi sepet (*Gebe Ereğli - Zonguldak*) — 3. Tahta kutu (*Kargı "Tosya-Kastamonu"*) — 4. El sepeti (*Bolu*).

KÄSE, Fayans hoşaf kabı. (L.).

KAŞIK (*İstanbul*), Musahipzade Celâl "Eski İstanbul" adlı eserinde kaşık çeşitlerine dair etraflı izahat verir. Yalnız kaşıktaki tenevvü Türk mutfağının çok ileri bir seviyede olduğuna tanıklık eder. Aynı zenginliği bakır eşyada da görmekteyiz. (L. 101, 102).

KAŞIKLIK (*Ankara*), İçine kaşıkları yerleştirip duvara asmaya mahsus tahtadan veya soyulmuş ağaç kabuğundan yapılmış aygıt. Bu bilhassa kavsara adı verilen inceltilmiş çam ağacından yapılır. (Not: kavsak (*Tire-İzmir*) mısır koçanı ve kabuğu, koçanı saran mısır yaprağı. (S. D. 852). (L.).

KATANYA (*İs.*), Tahtadan oyulmuş bir çeşit yemek kabı (*Urla "İzmir"*).

KATIRENBİZ (*İs.*), İçine peynir, domates salçası gib şeyler konulan ağız geniş tahta kavanoz (*Gaziantep*).

KATIRENBİZ, İçine domates pekmezi, yağlı şeyler konan ve el ile yapılmış olan ağız geniş, içi bol cam kavanoz (*Gaziantep*).

KATNERİ (*İs.*), Büyük kazan (*Hemşin köyleri "Rize"*).

KATRAN ÇÖMLEĞİ, (*Bak: Çömlek. L. 74*).

KAV (*İs.*), 1. Çanak, çömlek işlerinde kullanılan sarı veya kırmızı toprak (*Kargın, Erzurum; Beşikdağ [?]; Köy, Kars; Cencige "Erzincan"; Kitre "Bayburt-Gümüşane"*).

KAVANA (*İs.*), 1. Ağaçtan yapılmış küçük yağ kabı (*Kilat "Trabzon"; Gümüşane*) — 2. Litre (*Cebel "Eğridir-Isparta"*) — 3. Bir litrelik porselen veya teneke maşrapa (*Cebel. Isparta*) — 4. Tahta tekne (*Aybastı "Ordu"*).

KAVANOZ (*Edirne*), Pişmiş topraktan boyunlu, kulplu ve kulpsuz derince kap. *Ekşimis kavanozu, reçel kavanozu*. (L. 80).

KAVSALA (*Kastamonu*), Çam kabuğundan yapılmış dörtköşe ve kapaklı çamaşır sepeti. (L. 104).

KAVŞARA (*Ankara*), İnceltilmiş çam yon gası olup bununla kaşıklık yapılır. (L.).

KAVURCAK (*İs.*), Tava (*Akhisar "Manisa"*).

KAVURGEÇ (*İs.*), 1. Mısır patlatmağa mahsus tel elektrik veya tava (*Cide "Kastamonu"*) — 2. Kahve tavaşı (*Gemlik "Bursa"*).

KAYMATLI (*İs.*), Bakırdan yapılan küçük kazan (*Banus köyü "Eğridir-Isparta"*).

KAYNAKMA (*İs.*), Küçük kazan (*Düğrek "Muğla"*).

KAYNATMA (*İs.*), Su ısıtmağa mahsus kulpsuz küçük kazan (*Bodrum, Ahiköy, Milâs "Muğla"*).

KAZAN, (*Bak: helvacı kazanı. (L.)*).

KAZANÇE (*İs.*), Yağ tavaşı (*Çumra "Konya"*).

KAZGIÇ (*İs.*), Tandıra yapıştırılan ekmeklerin zor çıkanlarını kolaylıkla almak için ekmek ile tandır arasına sokulan bir âlet (*Güvenç "Konya"*).

KAZIYACAK, (*Bak: Hamur kazıyacağı, ensiran. (L.69)*).

KAZZİK (*İs.*), Küçük kazan (*Malatya*).

KEFETİRE (*İs.*), Sebze yıkamağa mahsus delikli bir kap (*Boğazköy "Çatalca-İst."*).

KELESEN (*İs.*), Tekne: Gelesende çamaşır yıkanır (*Afyon*).

KELTER (*İs.*), Küfe, sepet (*Kütahya ve çevresi; Kadıköy "Sarayköy - Denizli"; Armutlu "Kemalpaşa", Menemen, Bayındır "İzmir"; Manisa; Banus "Eğridir", Keçiborlu "Isparta"; Sandıklı "Afyon"*) (*Bak: Sele*).

KEMİS (*Malatya, Kütahya*), Bakır büyük süzgeç. (A. D.).

KEMİŞ (*İs.*), Kevgir (*Zile "Develi-Kayseri"*).

KENE (*Muğla*), Büyük testi (A. D.).

KENNE (*İs.*), Testi (*Gaziantep; Bursa [Muh.]*).

KENNİP (*İs.*), 1. Tahtadan yapılmış su tası (*Nizip "Gaziantep"*) — 2. Bir kilo kadar alan tahta çömlek (*Bayramhacı "Kayseri"*) — 3. Tahtadan yapılmış un kutusu (*Küpeli "Bünyan-Kayseri"*).

KEPÇE, Süzmeğe, yemek karıştırmağa veya almaya mahsus bir mutfak aygıtı olup göreceği vazifeye göre bakırdan veya ağaçtan olur. *kevgir kepçe, süzgeçli kepçe, tarhana kepçesi*. (L.).

KERAZ (*İs.*), Toprak testi (*Elâzığ; Urfa*).

KEREZ (*İs.*), Testi (*Harput, Çemişgezek "Tunceli"; Şaphane "Gediz-Kütahya"; Diyarbakır*).

KERDEL (*İs.*), Yarım fıçı biçiminde tahta kova (*Bergama "İzmir"*) (*Orta Anadolu*) Kova cinsinden bir su kabı.

KEPİ (*Çivril*), Tutağaç. Bezden yapılmış tencereyi ateşten indirmeye mahsus nesne. (L. 90).

KERELE (*Yozgat*), Sığır hayvanlarının mayısından yapılan üstüvane şeklinde kap. (A. D.).

KERKÜR (İs.), Ağaçtan yapılmış saplı su kabı (Elmalı "Antalya")

KERNABA (İs.), Kulplu maşrapa (Petürge "Malatya").

KERNEP (İs.), 1. Tahta külek: Pınardan bir kernep su getir (Basak "Hekimhan - Malatya") — 2. Su kabağı (Antakya "Hatay"; Seyhan).

KERNİP (Kırşehir, Yozgat, Maraş), Kulplu ufak yağ küleği. Su tası (A. D.).

KEROS (İs.), 1. Topraktan yapılan çanak, küp (Narman "Tortum - Erzurum") — 2. Tandır yapılırken çamurun birbirine yapışmaması için kullanılan tahta âlet (Narman "Tortum - Erzurum").

KEŞEN (İs.), 1. Tırmık (Edirne; Gerze, Ayancık, Sinop) — 2. Boz renkli toprak (Çumra, Taşağıl, Ereğli "Konya") — 3. Su kovası (Gaziantep) — 4. Azmış ve yayılmış yara (Kastamonu).

KEŞK (İs.), Leyen (Erkilet "Kayseri").

KEVGİR (Sandıklı, Kırşehir, Niğde, Ankara), kevgür (Bolu), Ufak kulplu, ufak delikli süzgeç olup pilâv, makarna gibi yemekleri karıştırmak ve kurtarmak için kullanılır. (L. 88).

KEVKİ (İs.), Su kabağından yapılan tas, çömçe (Mut "İçel"; Yeniköy "Ceyhan-Seyhan") (Bak: Kernip, susak).

KIDI (İs.), Topraktan yapılmış küçük süt kabı, (Kaymaz "Sivrihisar-Eskişehir").

KILDEN, Tas şeklinde olan güveç (Erzurum).

KILTİMA (İs.), Toprak yayık (Osmancık "Çorum"; Heris "Tokat").

KINA TASI, Gelin ve güveye kına yakmak için kullanılan tas. (Sivas).

KIPRA (İs.), İki kulplu testi (Söğüt "Bilecik").

KIRÇAK (İs.), 1. Dibi dar, üstü geniş su fıçısı (Koruköy; Silivri "Yalova", "İst. |Muh. |; Çeşme "İzmir") — 2. Fıçı (Korucu köy "Edirne").

KIRMA (Kırkağaç), Bakırdan yapılan kaplı sahan (A. D.).

KIRMITÇA, KIRMIÇÇA (Orta Anadolu), Topraktan yapılan harareti saklıyan, testiden küçük kulpsuz bardak. (A. D.).

KIRMIÇCI, Emziksiz su testisi, su küpü (Kayseri).

KIVICIK (İs.), Peynir yapmak için süt pişirilirken kazanın dibine yapışan kısım (Çayhan "Ereğli-Konya").

KIVRIK [S.], 1. Buruşuk, kıvrılmış (Akköy "Söğüt-Bilecik") — 2. (İs.) Çömlek, tencere (Bağarası "Söke-Aydın (yürükler)"; Küçükbahçe "İzmir") — 3. (İs.) Kulplu testi (İstanköy adası "İzmir |Muh. |") — 4. (İs.) Yılan (Edirne).

KIYIKLI, Tepsisi.

KIYILI (İs.), Börek tepsisi (İzmir; Aydın; Gümüşane; Trabzon).

KIYILI (İs.), Tencereden biraz büyük olan kazan (Doğanbeyli "Seyhan").

KIYIŞLI (Gökçeler köyü), Sini (A. D.).

KIYILIKLI (İs.), Kenarlı tepsi (Ereğli "Zonguldak").

KIYMA TAHTASI (Ankara), Künde, sinit. (L. 66).

KİDİS, Toprak su kabı (Kayseri).

KİLİK, Karavana (Kayseri).

KİLDEN (Antalya), Bakırdan yapılan su tası. (A. D.).

KİLSENCE (İs.), Lif, tarak, kese v. s. hammam levazımının konup taşındığı, dibi süzgeçli kap (Erzincan) (Bak: Kildan).

KİPİRLİ (S.), Kenarı kırtıklı, dişli sahan (Kadınhanı "Burdur").

KİRTİKLİ (İs.), Kenarı tırtıklı kap (Adana "Seyhan").

KİSMEK (İs.), Varil, fıçı: Bir kısım çimento aldım (Mersin "İçel").

KİLTENE (İs.), Tencere (İncirgediği "Karaaisalı - Seyhan").

KOÇ KULAK (İs.), İki kulplu küçük küp (Giresun).

KOKRAMA (Menteşe), Testi, su kabı. (A. D.).

KOLOMAN (İs.), Pekmez koymağa yarar büyük küp (İslâhiye "Rize").

KÖFÜK (İs.), 1. Killi, yumuşak taş (Gülner "Afyon") (Bak: Köfeke) — 2. (S.) Boş: Köfük fıçı (Türkeli "Ayancık-Sinop").

KÖKE (İs.), 1. Toprak tencere, güveç (Gökmarмара "Akhisar-Manisa") — 2. Silisli, kumlu taş (Kızıldere "Kütahya") — 3. İki metre derinlikten çıkan toprak (Balıkesir).

KÖMBEÇ (Manisa), Su testisi (A. D.).

KÖPEÇ (Denizli), İçerisine pekmez konan, iki saplı onbeş okka kadar su alan testi (A. D.).

KÖRLEK (Teke), Testi (A. D.).

KÖPELİ (İs.), Küçük kazan (Develi "Kayseri") (Bak: Göpeli).

KÖVKEK (İs.), Çamdan oyulmuş emzikli su kabı (Kastamonu).

KÖZE (İs.), Su testisi (Çatalca "İst.").

KÖZ TAVASI (Gaziantep), Ateş küreği. (A. D.).

KUDEYT (İs.), Kova (Keskin "Ankara").

KUDUL (İs.), Ufak toprak güveç (Erzurum).

KUKMA (İs.), Güğüm (Boyabat "Sinop"; Mapavri "Rize").

KUKMA (İs.), Güğüm (Boyabat "Sinop").

KULAKLI (İs.), 1. Büyük bakır kazan (Pazarköy "Eğridir-Isparta").

KULKUL (İs.), Sürahi büyüklüğündeki testi (Hacıömer köyü "Şebinkarahisar - Giresun").

KUMAN (İs.), İbrik (Bursa [Muh.]; İst. [Muh.]; Alâiye "Antalya"; Iğın "Konya").

KUMBURÇA (İs.), Sefertası (Salâtin "Tire-İzmir").

KUNGULA, Böndinin küçüğü (A. D.).

KUNGULU (İs.), Küçük testi (Türkşerefli "Haymana-Ankara").

KUPA, Bardak (Acıpayam "Denizli").

KUPELİ (Karahacılı), Kazan. (L.).

KURU KATIK ÇÖMLEĞİ (Edirne) (Bak: Çömlek. (L. 74).

KURDEZEN (İs.), Yoğurt kurusunu, yani kurutu ezmek için kullanılan kap (Bitlis).

KUŞAKLI (Avanos), Boğazı kısa küpün ufağı. (A. D.).

KUŞAKLI (İs.), Küçük küp (Genezin "Avanos-Kırşehir").

KUŞANE, Ufak tencere (Çorum) Kuşane (Yozgat, Bursa, Güney Anadolu), Ufak bakır tencere.

KUVLE, KULE, Ekmek tandırında ateşin olduğu yere hava sevk eden mecra. (L. 59).

KUYRUKLU (Karahacılı - Haremeyn aşireti, Türkmen), Tencere. (L.).

KUZU TENCERESİ, Bütün kuzu pişirmek için kullanılan kap (Ankara).

KUZU LENGİRİ (Edirne), Kuzu aktarılan büyük ve kapaklı lenger. Bakırdan. (L. 82).

KÜFLEK (İs.), Kuyulardan su çekmeğe yarayan ağaç kova (Alanas "Samsun").

KÜLEK (İs.), Yağ, yoğurt, süt gibi şeyleri koymak üzere tahtadan yapılmış üstüvanı kap. (G. A.).

KÜLLÜ (İs.), Küçük küp (Honaz, Denizli).

KÜLLÜ (İs.), 1. Su küpü (Bor "Niğde"; Denizli) (Bak: Dağar, 1) — 2. Gaz tenekesi (Derbent, Güney "Alaşehir-Manisa") — 3. Büyük testi (Niğde).

KÜLTEK (İs.), Topraktan yapılmış yağ kabı (Kaleyaka "Perşembe-Ordu").

KÜMBET (İs.), 1. Söbü biçiminde örülmüş sepet ki altında yemek saklanır (Adana "Seyhan") — 2. İçi tuğlalı soba (Bursa; Kiraz "İzmir"; Naip "Tekirdağ [Muh.]; Ankara [Muh.]) — 3. Topraktan yapılmış soba (Suluca "Lâpseki-Çanakale [Muh.]; Yenice "Karacabey-Bursa"; Balıkesir [Muh.]; Vezirköprü "Samsun") — 4. Ocak (Kastamonu) — 5. Tepecik (Atlas "Sivrihisar - Eskişehir").

KÜMLÜ (Alanya), Sırlı yağ testisi (A. D.).

KÜMBÜ (İs.), Büyük testi (Safrañbolu "Zonguldak").

KÜMRÜ (İs.), Topraktan yapılmış, kulpsuz testi (Banus "Eğirdir-Isparta").

KÜNDE (Ilgaz), Et kıyılan tahta. Kıyma tahtası = Peş tahtası (Ardahan). (A. D.).

KÜNİT (İs.), 1. Ekmek tepsisi (Merzifon "Amasya") — 2. (S.) Asılsız, boş şey (Gölköy "Reşadiye-Tokat").

KÜPECİK (İs.), Küçük küp, çömlek (An-

kara; Niğde; Afyon; Kırşehir illeri) (Bak: Güdrük) (Ankara, Kırşehir, Afyon, Kütahya Çankırı). Küpecük (Bolu) Yağ konan ufak küp. (A. D.).

KÜPEÇ (İs.), Küçük küp (İzmir; Çal "Acıpayam - Denizli") (Bak: Küpecik, güdrük).

KÜPEÇ (İs.), Topraktan yapılmış, kavanoz biçiminde, küçük küp (Boldan, Denizli).

KÜPELİ (İs.), Kulplu kazan (Adana "Seyhan"; Çataloluk "Develi-Kayseri"; Keskin, Büyükağaç "Bâlâ-Ankara").

KÜPÜÇ (İs.), Maşrapa (Alâiye "Antalya").

KÜREK: Ekmek küreği (L.), demir kürek = Fırın küreği. (L. 62). Simitçi küreği. (Göynük), Ağaçtan ve yassı aygıt. (L.).

KÜRZE (İs.), Çamdan oyulmuş testi (Şebinkarahisar "Giresun") (Bak: Senek).

KÜZE (İs.), Çam ağacından yapılmış su kabı, testi (Erzurum; Bursa; Kars; Gümüşane; Seyhan; Tokat; Amasya; Diyarbakır köyleri).

LADES ELEK (Niğde), Tülbenkten elek. (A. D.).

LEĞEN İBRİK, El yıkamaya mahsus kaplar olup kulplu ve akıtacaklı ibriğin altında leğen bulunur. (L. 92).

LEĞENÇE (Kültepe - Kayseri, Malatya), Ağzı ile dibi bir, içine yemek konan ve büyüklerinde hamur yoğurulan kap. (L.).

LEMBEKİ (Van), Lengeriye benzer yayvan ve küçük bakır tabak. (A. D.).

LENGER (Bursa, Ürgüp, Çerkeş, Avşar, Dinar), lengeri (Niğde), Büyük bakır sahan, yemek kabı. (A. D.) Ortası çukurca kenarsız yayvan bakır kap ki, içine pilâv gibi susuz yemekler konur. Kuzu lengeri: (L.).

LEPİRLEK, Ağzı geniş testi (Seki yaylâsı "Isparta").

LOLU (Bolu), Küçük küp. (A. Dê).

LÖK, 1 — Testilerdeki çatlakları kapamak için halk tarafından yapılan madde (Acıpayam "Denizli"); 2 — Yumurta akı (Seki yaylâsı "Isparta").

LÖKLEMEK (F.), Çatlak kapları yumurta akı ve kireçten mürekkep macunla yapıştırmak (Kınık "Fethiye-Muğla").

MABLAĞ (Kırşehir), Ateş küreği (A. D.). MADRAN (Muğla), Su bardağı (S. D. 1032).

MALAZIR (İs.), Ufak bakır kap, sahan. (Yukarıkaşıkara "Yalvaç - Isparta"; Tokuşlar "Sincanlı-Afyon").

MALHAZIR (Niğde), malazır (Isparta, Afyon) Lengerinin küçüğü. (A. D.). Ufak bakır kap, sahan. (S. D. 1032).

MANCULUK (İs.), Hereni de denilen öyüç bakır kap. (Çeltikçi "İnegöl-Bursa").

MANDALA (İs.), Saksı (Göden "Finike-Antalya").

MAROL (*Başköy-Ankara*), Yoğurt biriktirmeye yarayan ağaçtan yapma, silindirik biçiminde kap. (S. D. 1040).

MASAF, Küçük sepet (*Mecitözü, Merzifon, Çorum*), Sofra tepsisi, küçük bakır sini. (A. D.).

MAŞRABA (*Bursa, İstanbul*), Su aktarmaya veya içmeye mahsus kulplu kap. Ekseleya madenden yapılır. (L.).

MATRA (*Kastamonu, Edirne*), Ağaç ve madenden içine mayi koymaya mahsus kap. (L. 85).

MAYA TEKNESİ (*Ankara*), Ağaçtan oyulmuş, saplı bir nevi yalakçıktır. İçinde maya hazırlanır. (L.).

MELEZİR (*İs.*), Sahan, kap (*Gerede "Bolu"*).

MERDANE (*Bolu, Ankara, Hamuru*), açmak için kısa, yoğun oklava. (A. D.).

MERTEBANİ (*Diyarbakır, Afyon, Antalya*), Pilav aktarmak için büyük bakır tabak. (A. D.).

MESGİ (*İs.*), Maşrapa (*Dadya "Muğla"*).

MEYVE KÜFESİ, (*Bak: Küfe*). (L. 104).

MEZGİÇ (*İs.*), İki kulplu ve karnı geniş çömlek (*Ürgüp "Kayseri"*) (*Bak: Gebece*).

MİNİT (*Alanya, Teke*), *Miniget (Teke) mineyet (Isparta, Balıkesir), pinet (Göynük)* fırına götürmek üzere içine ekmek hamuru konan göz göz uzun tekne. (L.).

MİREN (*İs.*), Küçük testi (*Paşaköy "İpsala-Edirne"*; *Geyve "Kocaeli"*; *Ankara (Bak: Mirimen)*).

MİRİMEN (*İs.*), İki kulplu küçük testi (*Kumarlar "Bayramiç-Çanakkale"*).

MUTKA (*İs.*), Ayran ve yağ çıkarılan yayık (*Bolayır "Çanakkale"*; *Ayran, Bakırköy "Gelibolu-Çanakkale [Muh.]"*).

MUTLAK (*Ankara*), Mutfak, mutbah. (A. D.).

MUTUN (*İs.*), Yayık, göbü (*Çanakkale [Muh.]*; *Çengiler [Muh.]*; *Yeniköy "Tekirdağ [Muh.]"*).

MÜCVER TAVASI (*Bursa*), İçinde gözleri olan saplı tava. (L. 85).

NAKKAL, Buğday saplarından örülen değirmi ekmek sepeti (G. A.).

NALBEKİ (*Konya*) *nelbeki (Teke, Isparta, Yozgat)*, Ufak sahan. Meze kabı. Reçel, peynir gibi şeyler kabı. (A. D.).

NALBIŞA, Teneke su tası (*Çivril "Denizli"*).

NEHRE (*İs.*), Topraktan yapılmış, iki tarafı kapalı bir küpten ibaret yayık (*Bitlis, Ahlat; Çankırı; Tutak "Ağrı" (Bak: Nekre)*).

NEKRE (*İs.*), Yayık (*Diyarbakır (Bak: Nehre)*).

NELBEĞİ (*İs.*), İçi düz sahan (*Tasköy "Bafra-Samsun"*).

NOLU (*Niğde*), *Lolu (Bolu)*, Küçük küp. (A. D.).

NÜMETE (*İs.*), Küçük testi (*Gürnes "Akşehir-Konya"*).

OLDAN (*İs.*), 1. Büyük çorba tası, karavana (*Elbeyli, Kırstan "İznik, Bursa"*; *Balıkesir*) — 2. Küçük toprak çanak (*Yığıtaliler "Bayramiç, Çanakkale"*).

ÖLBE (*İs.*), 1. Süt veya yoğurt konulan küleğin küçüğü (*Süksün, Hamurcu "İncesu-Kayseri"*) 2. Bir çeşit buğday ölçüğü (*Kemaliye "Malatya"*).

ÖSELEK (*İs.*), Çinko ibrik (*Kadınhanı "Konya"*).

ÖSKÜRE (*İs.*), Çorba tası (*Amasya*).

ÖSLE (*İs.*), Kiremit altı tahtası (*Ömerli "İznik-Bursa"*).

ÖTLESİ (*İs.*), (*Hisarönü "Zonguldak"*). (*Bak: Ötsevi, ötlensi*).

ÖYLEK (*İs.*), Bakır kap: Bir öylek su çekiver (*Bolu*).

ÖZLÜK, Küçük çömlek (*Niğde ve yöresi*).

ÖZÜK (*İs.*), İçi yeşil sırlı küçük çömlek (*Kayseri (Bak: Özlük, 1)*).

PAÇ (*İs.*), Ütü bezini ıslatmak için içine su konulan maşrapa (*Hacıkasım "Bayramiç - Çanakkale"*).

PARHA (*İs.*), Kazan (*Erzurum*).

PENTER (*İs.*), Küçük su testisi (*Hayrabolu, Karacakılavuz, Mürefte "Tekirdağ [Muh.]"; Gaziantep; Ortaca [?]; Vize, Lüleburgaz, Kırklareli; Gelibolu, Çanakkale; Harala "İpsala-Edirne"*).

PEŞ TAHTASI (*Ardahan (Bak: künde (A. D.)*).

PİL (*İs.*), Ağız geniş küp (*Zeytinli "Artvin-Çoruh"*).

PİLEK (*İs.*), Mısır ekmeğini pişirmeğe yarayan toprak kap (*Bursa*).

PİLİK (*İs.*), Ekmek pişirmek için yapılmış oyuk taş (*Mustafakemalpaşa "Bursa"*).

PİNİT (*Göynük*), (*Bak: Minet, mineyet*). (A. D. L. 62).

PİTEK (*İs.*), 1. Pişirilmemiş toprak kap (*Konya (Bak: Saron)*) — 2. Çamurdan yapılmış buğday anbarı (*Gödene "Konya"*).

PIRANİK, Sac'ın küçüğü (G. A.).

PISTİL (*İs.*), İki okka kadar peynir alan küçük tulum: Bir pıstıl peynir aldım (*Erzincan*).

REÇEL ÇÖMLEĞİ: (*Bak: Çömlek*). (L. 74). Reçel kavanozu: (*Bak: Kavanoz*). (L. 80).

RENDE (*Bursa*), Mutfakta havuç, soğan v. s. rendelemeye mahsus aygıt. (L.).

SAC, Şebit pişirmeğe mahsus madeni sac. (*Bak: Akıtma sacı*). (L.).

SACEŞ (*Altıntaş - Kütahya*), Saçayığı. (S. D. 1176).

SAFA (*Atabey - Isparta, Muradlı - Çorlu, Tekirdağ, Bozöyük - Bilecik*), Topraktan yapılmış su kabı. (S. D. 1178).

SAĞACA (*Bahçe - Seyhan*), Ekmek pişirmeye mahsus sac. (S. D. 1178). Sağacak (*Yamanlar Yürükleri-İzmir*), Sacayağı (S. D. 1178.)

SAĞACAK (*Eyim-Kayseri, Bitlis*), Süt veya yoğurt kabı. (S. D.).

SAĞRAK (*Giresun, Samsun*), Ağaç kapaklı yağ kutusu. (S. D. 1179).

SAĞNIÇ (*İs.*), İçine süt sağılan kap (*Kütahya*).

SAHAK (*İs.*), Ağaçtan oyulmuş büyük testi (*Yozgat (Bak: Senek, çotra)*).

SAHAN, Yemek aktarmaya mahsus madeni, yassı kap. (*Bak: Çentikli sahan, kirpikli sahan, yumurta sahanı. (L. 84)*).

SAHARIÇ VE SUHARIÇ (*İs.*), Yağ tavası (*Samsun*).

SAKAĞO (*Mesudiye - Giresun*), Sakağu (*Erzincan*), Sakağul (*Tokat*), Çalı süpürgesi. (S. D.).

SAKANA (*Bursa*), Havan (S. D. 1180).

SAKKU (*Erzincan*), Kahve dibegi. (S. D. 1181).

SALGI (*Çarşamba - Samsun*), Havan eli, tokmak. (S. D. 1183).

SALKU (*Giresun*), Ağaçtan yapılmış havan eli. (S. D. 1184).

SALU (*İzmir*), Su kabı, maşrapa. (S. D. 1186).

SALUÇ (*Ulukışla-Niğde*), Evlerde kullanılan et bıçağı. (S. D. 1186).

SANIÇ (*Tavşanlı-Kütahya*), Köy kadınlarının içine süt sağdıkları kap. (1189).

SANIÇ (*İs.*), Köy kadınlarının içine süt sağdıkları kap (*Maymul "Tavşanlı-Kütahya"*).

SANIT (*Cide-Kastamonu, Ulus-Safranbolu*), Yufka tahtası. (S. D. 1189).

SAPLI (*Ankara*), Pekmez almak için kullanılan madeni ve saplı büyük çömçe. (L. 75).

SAPILCA (*Kars*), Tava. (S. D. 1190).

SAPLAK (*Saiteli - Konya, Sivas, Gebze - Kocaeli, Kemalpaşa - İzmir*), Saplı su tası. (S. D.).

ŞAPŞAK (*Misis - Seyhan*), Sarımsak döğülen havan. (S. D. 1190).

SARAT (*Çankırı, Elâzığ, Kilis, Gaziantep, Polatlı, Zara-Sivas, Adana, Ahlat-Bitlis*), Büyük delikli kalbur. (S. D. 1191).

SARIMSAK DÖĞECEĞİ (*Ankara*), Ağaçtan, içinde el adı verilen döğçe sarımsak döğülen mutfak aygıtı. (L.).

SATIL VE SATIR (*İs.*), Kova, bakraç (*Maras*).

SAT (*Erzincan*), Et tahtası. (S. D. 1192).

SAVACIK (*İs.*), Su bardağı, maşrapa (*Korucu "Edirne"*).

SAVURGU (*Evciler-Dörtöyol-Hatay*), Pekmez taşmaması için kullanılan kepçe şeklinde su kabağı. (S. D. 1195).

SAVUT (*İs.*), 1. Aygıt (*Balıkesir*) — 2. Silâh (*Kavaklı "Edirne"*) — 3. Bakır su tası

(*Şehirpınar "Sungurlu - Çorum"*) — 4. Sahan (*Kadıçiftliği "Yalova - İstanbul |Muh.1"*).

SAYACAĞI (*Kozan - Seyhan*), Sacayağı. (S. D. 1196. = Sayacak (*Bozkır-Konya, Develi-Kayseri*) Aynı mânada.

SEKMEN (*Giresun*), Hamur tahtası. (S. D. 1201).

SEKMEN (*İs.*), Arkasız küçük iskemle (*Sinop; Samsun*).

SELEPÇEK (*Elâzığ*), Selepçe (*Malatya*), El leğeni. (S. D. 1202).

SEMEN (*Cide - Kastamonu'*) Hamur tahtası. (S. D. 1204).

SENEÇ (*Isparta*) (*Bak: Senek. (S. D.)*).

SENEDİ (*Bahçe - Seyhan*), Hamur tahtası (S. D. *Senet (Konya)* aynı mânada. (S. D. 1205).

SELE, Ekmek koymağa yarıyan ağaç kap (*Ahlat "Bitlis"*).

SENEK (*İs.*), 1. Çam ağacından yapılan su testisi (*Gürün "Sivas"; Çoran "Amasya"; Denizli; Sungurlu "Çorum"; Keçiborlu, Yalvaç, Yassören, Senirkent "Uluborlu-Isparta"; Kocamakale 1 — 23*

*zan, Çandırlar "Seyhan"; Serik, Dedeköy, Çomaklı "Antalya"; Çanakale; Yenice "Muğla"; Çankırı; Boyabat "Sinop"; Yeniköy; Kültler köyü "Tokat"; Çanlı, Büyükaşar, Haymana, Şabanözü, Faraşlı, Kapullu, Çağa, Küçük, ozgat "Ankara"; Uşak "Kütahya"; Karasınır Çumra-Konya"; Kıbrısık "Bolu"; Kuz köyü "Bucak", Böbekler "Sertaç-Burdur"; İsoba "Şebinkarahisar-Giresun"; Yozgat; Bayındır "İzmir"; Samsun) (*Bak: Kürze*) — 2. Topraktan yapılmış su testisi: su küpü (*Musik "Tutak - Ağrı"; Tokat; "Kırşehir"; Gaziantep; Ankara; Sarıkamış "Kars"*).*

SEDİLE (*Nilüfer - Bursa |Muh.1*), Peynir torbası. (S. D. 1198).

SEĞEK (*Sille - Konya, Ayaş - Ankara, Niğde, Çankırı*). (*Bak: Senek. (S. D. 1198)*).

SENİT (*Burdur, Ankara, Ceyhan-Seyhan, Isparta, Denizli, İzmir, Sivas*), Hamur, ekmek, bazlama ve yufka açmaya yarıyan tahta. (S. D. 1206). Kıyma tahtası (*Ankara*) (L. 66). *Sinit (Konya)*, Et tahtası. (S. D. 1232).

SENNÜÇ (*Çankırı*), Sırlı yağ küpü (S. D.).

SEPECEK (*Samsun, Muhacir*), Kova süzgeci. İçi oyularak su almak için kullanılan kabak. (*Serik-Antalya*). (S. D. 1206).

SEP (*İs.*), Çanak, çömlek kırık ve yarıklarını yapıştırmağa yarıyan pamuk, süt ve kireçten yapılmış bir çeşit macun (*Urta "İzmir"*).

SEPSEPİ (*İs.*), Süzgeçli bahçe kovası (*Bartın "Zonguldak"; Sinop; Samsun*).

SEPSİ (*İs.*), 1. Bahçe kovası (*Bartın "Zonguldak"*) — 2. Tren ve fabrika düdüğü (*Konya*).

SERGEN, Küfeyi andıran ve içine mısır konan bir kap (*Havza "Samsun"*), Kaplık (*Çan-*

kırır), Yemek dolabı, (Senirkent, Isparta, Uşak, Çal "Denizli" köy evlerinde yoğurt, süt saklanan serin yer (Konya, Afyon). (L.).

SERİNÇ (İs.), 1. İki kulplu çanak çömlek (Köbel "Kayseri"; Şehsadi "Amasya"; Sarayköy "Denizli") (Bak: Şergit, ürnük) — 2. Ufak kap.

SERKİÇ (İs.), İçerisine süt sağılan tek kulplu çömlek (Hamurcu "İncesu - Kayseri").

SEVİT (Senirkent-Uluborlu-Denizli) Üzerinde yufka açılan tahta. (S. D. 1212). Seyit (Adana), Hamur tahtası. (S. D. 1213).

SOLDAN (İs.), 1. Büyük çorba tası, karavana (Elbeyli, Köristan "İznik-Bursa"; Balıkesir) — 2. Küçük toprak çanak (Yığıtaliler "Bayramiç-Çanakkale").

SOĞULDAN (İs.), Topraktan yapılmış büyük çanak (Bozcaada "Çanakkale").

SORSUM (İs.), Yayı (Üstükran "Vartomuş") (Bak: Sürsat, nekre).

SİLEPCE (Urfa, Malatya), Aptes leyni, süzgeç, kevgir (Erzincan, Niğde) (S. D. 1227).

SİLLİ (Antakya-Hatay), Çömlek. (S. D. 1228).

SİNDİK (Develi - Kayseri), Tandırım hava deliği. (S. D. 1230).

SİNEK, SİNGEK (Daday - Kastamonu, Barla - Eğirdir, Bilecik, Muğla, Bursa), (Bak: Senek).

SİCE (Sarayköy - Denizli), Yufkayı sac üzerinde çevirmeğe yarar şiş veya ince uzun tahta. (S. D. 1226).

SİNİK (İs.), Çamdan oyulmuş iki kulplu su testisi (Yerkesik "Muğla") (Bak: Senek).

SIRAN (Muğla; Yamanköy - Mudarya; Antalya; Muhacir; Balıkesir), Ateş küreği (S. D. 1219).

SIRGA (Urfa), Büyük çuval, harar. (S. D. 1219).

SIVASTI (Şuhut - Afyon), Toprak tava. (S. D. 1222).

SIYIRGI (Sinop), Hamur kazımağa yarıyan aygıt (Bak: Eyseran (S. D. 1223).

SÖBÜK (İs.), İbrik, tulum gibi şeylerin sivri, çıkık yeri, emzik (Gâvurdağı "Celibereket - Seyhan"; Kilis, Gaziantep; Maraş).

SÖLMÜK, İbrik ve benzeri eşyanın su akıtan kısımları.

SUCUK (İs.), 1. Sürahi (Niğde) — 2. Kışın saçaklardan sarkan buz (Ovasaray "Çorum").

SUĞRAK (İs.), Kadeh (Trabzon; Bursa).

SUNAK (İs.), 1. Maşrapa, ağaçtan yapılmış su kabı (Adana; Sivas) — 2. Yemek lokması (Maruf "Çankırı"; Sungurlu "Çorum") (Bak: Banak, 1).

SÜKRE (İs.), Bakır tas, kâse (Malatya).

SÜRGÜK (İs.), Bulaşık kap (Erzincan).

SÜZEĞEN (S.), 1. Sık sık işiyen adam (Erzurum) — 2. (İs.) Yoğurt süzen taş dibek

(Kayseri) — 3. Hileci; kurnaz (Hortu "Ereğli-Konya").

ŞAPŞA (İs.), Ağaçtan oyulmuş maşrapa (Kurkuteli "Antalya"; Ankara [Bir Kıbrıslıdan]) (Bak: Şapşak, 1).

ŞAPŞAK (İs.), 1. Ağaçtan oyulmuş muhtelif şekillerde yapılan saplı veya sapsız su kabı, maşrapa (Edirne; Eskişehir; Konya; Kayseri; Balıkesir; Çanakkale; Sinop; Ordu; Zonguldak; Yozgat; Urfa; Trabzon; Tekirdağ; Sivas; Seyhan; Samsun; Isparta; Muğla; Maraş; Malatya; Kütahya; Kocaeli; Ankara; Kırşehir; Giresun; Gaziantep; Elâzığ; Çorum; Bursa; Burdur; Bolu; Bilecik; Amasya; Afyon illeri) — 2. Bakır, teneke, çini, çinko, gibi maddelerden yapılan su kabı, maşrapa (Kilis, Gaziantep; Ankara) — 3. Büyük kaşık (Kayseri) (Bak: Çömçe, 3) — 4. Havan eli (Büyükafşar "Ankara") — 5. Fıçı, varil (Balıç "Samsun") — 6. Huni (Çatalağıl "Karacabey-Bursa" Muh.) — 7. Değirmencilerin hak ölçüğü (Terme "Samsun").

ŞAPŞAL (İs.), 1. Pekmez koymağa yarar ağaçtan yapılmış büyük kova (Samsun) (Bak: Külek) — 2. Ağız dar, altı geniş küçük fıçı (Çorum; Merzifon "Amasya"; Sivas; Beyşehir "Konya"; Erbaa, Niksar "Tokat"; Horzum "Burdur").

ŞAPŞALAK (İs.), 1. Su içmeğe yarar, çam ağacından oyulmak suretiyle yapılan kap (Kastamonu) — 2. (S.) Beceriksiz, uyuşuk, dökük saçık, kıyafetsiz (Denizli; Konya; Bolu; Zonguldak; Samsun; Kayseri illeri).

ŞAPŞAP (İs.), 1. Topraktan yapılmış su kupası (Niğde; Kırklareli; İzmir; Giresun illeri) (Bak: Şapşak) — 2. Küçük testi (İzmir) — 3. (S.) Hafifmeşrep (Afyon; Kırşehir) — 4. Su bardağı (Balçova "İzmir").

ŞAPŞIRAK (İs.), Su tası (Denizli).

ŞAPŞUPA (İs.), Teneke maşrapa (Denizli).

ŞEBİT PİŞİRME: Şebit (Çorum, İzmir, Sinop, Kırşehir, Konya, Bolu), Büyükçe ve değirmi yufka ekmeği. (L. 60). Bunu Çikhasan-Çorum'da pişiren kadınlar.

ŞERGİT (Erkilet-Kayseri), İçi sırlı ve kulplu çömlek, büyük çorba kabı. (S. D.).

ŞİNAVAT (Ünye-Ordu, Çarşamba, Çorum, Tokat), Pekmez yapılırken içinde üzüm ıslatılan büyük tekne (S. D.).

ŞİNAVAT (Merzifon-Amasya, Zile-Tokat (S. D.).

ŞİRANA (Develi - Kayseri, Zile - Tokat) Üzüm çignenen yer, şiralık. Şirahane.

ŞİRKANA (Ankara). (S. D.).

ŞİLENE (Çorum), Şirahane denilen taş tekne. (S. D.).

ŞİNGA (Bilecik), Maşrapa (S. D.).

ŞİBSİBİ (*Boyabat-Sinop*), Yufka ekmeği yağlamakta kullanılan ucu bezli çubuk. (S. D.).

ŞİFA TASI (*İstanbul*), İçinde dua yazılı madeni kap. Ortası göbekli. (L.).

ŞİRA TAVASI (*Edirne*), Bakırdan iki kulplu karavana biçiminde, içinde pekmez şırası kaynatılan kap. (L.).

ŞİŞ (*Erzurum, Kayseri*), Tandırı çevilmeğe yarıyan ucu eğri demir çubuk. (S. D.).

TAAAR (*Şebinkarahisar - Giresun*), Küçük tandır. Toprak mangal (*Bandırma*).

SU KÜPÜ (*Sivas* (S. D.)). (Bak: Tağar).

TABAK (*Bitlis*), Hamur teknesi. (S. D. 1297).

TABANSIRA (*İs.*), Lenger denilen büyük bakır sahan (*Kandıra "Kocaeli"*) (Bak: Tabasıra).

TABASIRA (*İs.*), Karavana, leyen, (*İzmit "Kocaeli"*) (Bak: Tabansıra).

TABIN (*Seyhan, Muhacir*), Küçük muhacir fırını. (S. D.).

TAFANA (*Ereğli-Konya, Kırşehir*), Mutfak, *Tabhane*. Tandırın bulunduğu oda.

TAFRAN (*Köşker - Kırşehir*), Deri veya toprak yayık. *Turfan*. (S. D.).

TAĞAN (*Muğla*), Tava. (S. D.).

TAŞANAR, Evlerde ısınma tandırı. (*Bayburt-Gümüşane*), Topraktan yapılmış büyük kavanoz, sapsız çömlek (*Sungurlu; Tosya; Pertek "Elâzığ"*) Toprak mangal (*Van, Ahlat, Bitlis, Bayburt - Gümüşane*) Ağız geniş su küpü (*Samsun*) (S. D.).

TAHAR, Toprak mangal (*Hisarcık-Kayseri*) (S. D.).

TAĞIR (*Havza-Samsun*), Su yalağı (S. D.).

TAHTA, Muhtelif aygıtların adlarına girer. *Kıyma tahtası, hamur tahtası, ekme tahtası, sofr tahtası, bazlama tahtası*, (L. 5, 66, 67). Karşılaştıır: *Yaslağaç, senit*.

TAHTA BAŞI (*Muğla, Isparta*), Raf, sergen. (S. D.).

TAKANA (*Kelgin - Kayseri, Taşpınar - Ankara*), Mutfak. (S. D.).

TAKATUKA (*Kışla-Samsun, Antalya, Gündoğdu-Rize, Tire-İzmir, Edirne [Muh.]*). Havan, dövec. (S. D.).

TAKTAKA, Topraktan yapılan yuvarlak yayık. (S. D. 1304).

TAKTAKU (*İs.*), Sürahi: Aldığım cam taktaku kırıldı (*Kepen "Söğüt-Bilecik"*).

TAKTUKA (*Kastamonu*), Oklava. (S. D. 1305).

TALAVART (*Marmaris-Muğla*), Bal kabından yapılan su kabı (S. D.).

TALVOR (*Amasya*), Su kovası (S. D.).

TAMGALIK (*Bolu*), Küçük ibrik (S. D.).

TANDIR (*Kültepe-Kayseri*), Yere gömülü ekme ve yemek pişirmeğe yarıyan iptidai bir nevi ocak veya fırın. *Ekme tandırı* (L.).

Parçaları: esas tandır, duvak adı verilen kapak, *kuvle deliği* adı verilen hava alacak menfez. *Hecirget*, tandır üstüne konan çapraz demir. *Tandır çulu*, tandırın içinde yemek varken üstüne örtülen çul. (A. D. 367). *Tandır demiri* (*Kırşehir*) *Hecirget* (*Niğde, Ürgüp*) *Hecirdek* (*Ahlat* tandırın üstüne yemekleri bırakmak için uzatılan haçvari demir. (A. D. 164). *Tandır ekmeği* (*Güney Anadolu*) tandırın kenarlarına yapıstırılarak pişirilen ekme. (A. D. 367). *Tandır eşiği* (*Niğde*) taştan tandır kapağı (A. D. 367). *Tandırlama kebabı* (*Güney Anadolu*) tandırda pişirilen kebab. (A. D. 367).

TASBAR (*İs.*), Çömlek (*Erzincan*). (Bak: *Tasık*).

TATA (*Bilecik, Muhacir*), Güvec. (S. D.).

TATLIK (*Genezin-Avanos - Kırşehir*) *Balçova-İzmir, Niğde, Ürgüp, Develi-Kayseri*), Tandır yorganı. (S. D.).

TAVA, İçinde yağ kızartarak bir şey pişirmeye veya kavurmaya mahsus kulplu, kulpsuz madeni kap, *Tava* (*İstanbul*), leblebiyi kızartmaya mahsus kazan biçiminde dişgili kap. (A. D. 371).

Çeşitleri: *Yumurta tavası, yağ tavası, süt tavası, şıra tavası, mücver tavası, kahve tavası, balık tavası*. (L. 85, 108).

Hatırlayınız: *Tava böreği, tava çöreği* (A. D. 371).

TAVA (*Ereğli - Konya, Kütahya*), Ateş küreği, leğen (*Bartın*) (S. D.).

TASIK, Büyük çömlek (*Ahlat "Bitlis"*).

TEBAN, Süt kabı.

TEÇT (*İs.*), *Büyük leyen* (*Tarsus "İçel"*) (Bak: *Teç, 2*).

TEKLEME (*İs.*), 1. Kerestelik ağaç (*Ünye "Ordu"*) — 2. (Zf.) Biraz: Ben utu tekleme bilirim (*Ereğli "Konya"*) — 3. Küçük tekne (*Tokat*).

TEKÜLLÜK (*İs.*), Topraktan yapılmış kulpsuz küçük yoğurt çömleği (*Çarşamba "Samsun"*).

TEKELÜK (*İs.*), Çömlek (*Çarşamba "Samsun"*).

TELVE ÇANAĞI, Kahve filcanları yıkanan kap (*Ankara*).

TENCERE, Kazan (*Amasya*).

TENDİL (*İs.*), *Tencere* (*Boyabat "Sinop"*).

TEPBE (*Trabzon*), Güğüm. (S. D.).

TEPECEK (*Tire-İzmir*), Üzüm ezmiye yara, tekne biçiminde taş veya ağaç aygıt. (S. D.).

TEPSİ (*Kastamonu*), Ağaçtan oyulan ve içinde yemek yenen yassı, değirmi tabla. (L. 70).

TEPSİ ÇUBUĞU (*Yazılıköy-Emirdağ-Afyon*), Sofra bezi. (S. D. 1342).

TEPUÇ (*İzmir*), Sahan (S. D.) *Tepuşlu* (*Dişli-Bolvadin-Afyon*), Bakır sahan. (S. D.).

TEPUR (S.), Hububatı ayıklamak için

kullanılan az kenarlı ağaç tepsi (*Bülbül* '(Şebinkarahisar - Giresun)'). (Bak: *Evsecek*).

TEPÜR (*İs.*), Buğday ve sair buhubatın taşlarını ayıklamağa mahsus yayvan ve kenarlı az yüksek tepsi biçiminde bir aygıt (*Sivas; Zencidere "Kayseri"; Çakır köyü, Şebinkarahisar "Giresun"; Malatya; Erzincan; Gümüşane*) (Bak: *Tepur*).

TEPUŞLU (*İs.*), Bakır sahan (*Dişli "Bolvadin - Afyon"*).

TEPÜÇ (*İs.*), Yumurta koymıya mahsus küçük sepet (*Alucra, Şebinkarahisar "Giresun"*).

TERBUŞ (*İs.*), Sahan kapağı (*Erzurum*).

TERBUŞLU (*İs.*), Kapaklı sahan: Bizim terbuşluda yemek var (*Amasya*).

TERKE (*İs.*), Heybe (*Bursa*) — 2. Hububat: Bugün terke satacağım (*İçdedeler "Taraklı - Kocaeli"*). (Bak: *Tereke, 3*) — 3. Tekme (*İst. [Muh.]*).

TERLEMBEÇ (*İs.*), Kavrulmuş kahvenin terlemesine yarıyan kap (*Tavas ve köyleri "Denizli"*).

TERSEN (*Rize*), Hamur teknesi. (S. D.).

TERVECE (*İs.*), Bakır tava (*Kayıköyü [?]*).

TEST (*İs.*), Büyük leyen (*Sinop; Seyhan*) (Bak: *Teş, 1*).

TESTİ, Çift kulplu testi, porselen testi, Çanakkale testisi. (L.).

TEŞKİN (*Divriği-Sivas*), Çamaşır leyeni. (S. D.) *Teşti* (*Erzurum*) Aynı mânada.

TEŞ (*İs.*), 1. Büyük çamaşır leyeni (*Diyarbakır; Bayramiç "Çanakkale"; Ceyhan "Seyhan"; Bolvadin "Afyon"; Kolukisa "Saiteli", Camili "Konya"; Kırkağaç "Manisa"; Şahmuratlı "Sorgun-Yozgat"; Çorum; Beyobası "Ankara"*).

TEŞTİ (*İs.*), Çamaşır leyeni (*Erzurum; Beyşehir Yukarımaden "Artvin - Çoruh"*) (Bak: *Teşincik, teşin, teş*).

TEŞNES (*İs.*), Leğen (*Giresun*).

TEYNEK (S.), 1. Hoppa (*Ünye "Ordu"*) — 2. Çamaşır teknesi (*Çatalca İst.*).

TEYNEL (*İs.*), Sepet (*Tekirdağ köyleri. seri"*).

TİĞAN (*İs.*), 1. Tava (*Denizli [Muh.]* — 2. Deniz kenarı: Denizin tığanı derindir (*Kumburgaz "Çatalca-İst. [Muh.]"*).

TİĞAN (*İs.*), Yağ tavası (*Konya*).

TİKRİ (*Akpınar-Ordu*), Küçük çamaşır teknesi (S. D.).

TIKI (*Asmasız köyü-Niğde*), Yağ çıkarılan aygıt, yayık. Küçük tencere (*Vezirköprü*) (S. D.).

TIKIR, POTUŞ, Ağaçtan su taşımaya mahsus emzikli kap. (*Taşköprü, Kastamonu*).

TIKTIK (*Balıkesir, İzmir, [Muh.]*). Küçük testi. (S. D. 1355).

TINÇ (*Ravlı - Çubuk - Ankara*) Büyük süt tavası. (S. D.).

TINGIRLAK (*Ula - Muğla*), Dört kulplu testi. (S. D.) *Tingırlık*. Aynı mânada. (S. D.).

TINIK (*Panik-Zara-Sivas*), İçine ayran konan tulum. (S. D.).

TİLİZ (*Kastamonu*), Çuval. (S. D.).

TİMİŞKA (S.), Fırın tepsisi (*Ankara*).

TİNGİR (*Niksar-Tokat*), Küçük bakır kap. (S. D.).

TİRKİ (*İs.*), 1. Enlemesine kesilen ağaç gövdesinden yapılmış hamur teknesi veya leyen (*Şebinkarahisar; Cebelibereket; Osmaniye "Seyhan"; Torbalı; Kemalpaşa, Tire "İzmir"; Başyazı "Anamur"; Mersin "İçel"; Balıkesir; Şerefli [?]; Dörtöyl "Hatay"; Korucu "Balıkesir"; İst.; Görele, Alucra "Giresun"; Çapak "Torbalı"; Çandarlı "Bergama"; İzmir; Sandıklı "Afyon"; Yozgat; Durasılı, Yağbastı "Kula-Manisa"; Subaşı "Bünyan-Kayseri"; Saylan "Ünye-Ordu"; Tatarlı "Çarşamba-Samsun"; Ordu*) (Bak: *Kavata*) — 2. Ağaçtan yapılmış kap, karavana, tencere (*Yanpar "Mut-İçel"; Niğde; "Şaphane" "Gediz-Kütahya"*) — 3. Ekmek konulan kap (*Adana*) — 4. Ağaç havan (*Gördes, Demirci "Manisa"; Marmaris "Muğla"; Saraycık "Kütahya"*) (Bak: *Döveç*) — 5. Ağaçtan yapılmış yağ kutusu (*Erbaa "Tokat"; Viranköy "Kütahya"*) — 6. Bakırdan yapılmış çamaşır leğeni (*Adana; Serik "Antalya"; Yozgat; Maraş; Niğde; İhsaniye "Geyve - Kocaeli"*) — 7. Ağaçtan yapılmış büyük su kabı (*Trabzon*).

TİST (*İs.*), Helvacı tenceresi, kazanı (*Gaziantep*).

TİŞON (*Balıkesir*), Maşa. (S. D.).

TİYAN (*Turhal-Tokat, Erciş-Van*), Orta büyüklükte kazan. (S. D.) (Bak: *Tiğan*).

TILHI (*İs.*), Topraktan yapılmış iki kulplu bir emzikli ufak bir çeşit yayık (*Amasya*).

TIRKI, İçine ekmek ve öteberi konulan kap (*Amasya*).

TOMTU (*İs.*), 1. Bir kulplu küçük testi (*Yıldız köyü "Balıkesir"*) — 2. Et, pirinç veya bulgurla yapılmış su köftesi (*Çukurhisar "Söğüt-Bilecik"*).

TONBAÇ (*İs.*), Emziksiz ve kulpsuz ufak su testisi (*Halıköy "Ödemiş-İzmir"*).

TOFRAN (*İs.*), İçinde ayran yapılan testi biçiminde bir kap, yayık (*Yozgat*) (Bak: *Turfan*).

TOKAÇ (*Kırşehir, Urfa, Avanos, Giresun v. s.*) *Toku* (*Üçüyük-Kütahya*), *Tokuç* (*Zile, Muğla*). Islak çamaşıruları dögmeye yarıyan ucu yassı, uzun saplı ağaç aygıt. (S. D.). Tokurcak (*Kayapınar-Konya*) Aynı mânada.

TOKANA (*Kayseri*), *Tokanak* (*Sarıyer-İstanbul*), Mutfak. (S. D.) *Tokhane* (*Kayseri*) Aynı mânada.

TOKAT (*Karaman-Konya*), Bakır su kabı. (S. D.) (Tokat'ta yapıldığı için.)

TOKTAKI (*Borçak-Söğüt-Bilecik*). Sürahi biçiminde kulpsuz küçük su testisi. (S. D.).

TOKU, (*Bak: Tokaç*).

TOLU (*Samsun, Kastamonu, Bolu*), Su kovası. (S. D.).

TOMTU (*İs.*), 1. Bir kulplu küçük testi (*Yıldız köyü "Balıkesir"*) — 2. Et, pirinç veya bulgurla yapılmış su köftesi (*Çukurhisar "Söğüt-Bilecik"*)

TOPAÇ (*İs.*), 1. İbrik (*Tokat*) — 2. Küçük sebze küfesi (*Gebze "Kocaeli"; Paşabahçe "Beykoz-İstanbul"*) — 3. Et, bulgur ve soğanı bir arada karıştırıp taş sokuda dövüldükten sonra ateşte pişirilen bir türlü yemek (*Büyükafşar Bâlâ-Ankara*).

TOPAN (*Bursa, Ermenak-Konya*), İçinde hamur yoğurulan veya çamaşır yıkanan tahta tekne. (S. D. 1341).

TOPÇA (*Reşadiye, Akçaköy - Kayseri*), Çömlek. (S. D.).

TOPTU (*İs.*), Testi (*Yenice "Çağış - Balıkesir"*).

TOY (*Kemaliye - Malatya*), Çuval. (S. D.).

TUAN (*İs.*), Tava (*Sinancı köyü "İzmir"*).
TUFRAN (*İs.*), Küp biçiminde olan yayık (*Şabanözü, Üçem "Bâlâ", Dastarlı, Pazar, Güdül, Beypazarı, Kayaş, Ayaş "Ankara"; Kayseri; Kayapınar "Bozkır"; Seydişehir "Konya"; Mucur "Kırşehir"*) (*Bak: Duğran, duran 1, hotun 2 turfan*).

TUK (*İs.*), Kulplu küçük bakraç (*Hemşin "Rize"*).

TULUK (*İs.*), 1. Yayık, testi, peynir küpü, yoğurt çömleği yerinde kullanılan tulum (*Kilis "Gaziantep"; Akçalıuşağı "Kozan - Seyhan"; Kırşehir; Yozgat; Alucra, Başağrı "Mesudiye"; Şebinkarahisar "Giresun"; Kayseri; Urfa; Bitlis; Beypazarı, Bükeler "Kızılcahamam - Ankara"; Bozkır "Konya"; Karacaviran "Çerkeş Çankırı"; Konya; Kemah "Erzincan [Muh.]; Kemaliye "Malatya"; Nıksar "Tokat"; Araköy "Şiran-Gümüşane"; Urla-İzmir; Ahlat "Bitlis"*) (*Bak: Mencik, 2*).

TULUM (*Hisarcık-Osmaneli-Bilecik*), Yayık. (S. D.).

TUMBANKİ (*İs.*), Küçük bakır sini (*Tekeler "Çine-Aydın"*).

TURFAN (*İs.*), Tulumdan veya tssti biçiminde topraktan yapılmış yayık (*Kalecik köyleri, Kızılcahamam "Ankara"; Yozgat; İst.; Örenköyü "Çerkeş"; Maruf "Çankırı"; Bozkır, Konya*) (*Bak: Hotun, 2*).

TURUK (*İs.*), Tulumdan yapılan yayık (*Aydın*) (*Bak: Kovan 1, turfan*).

TUSUYLUK (*Veliköy-Rize*), Asma kabağından yapılan tuz kabı. (S. D.).

TUTANKA (*İs.*), İbrik kulpu (*Edirne [Muh.]*).

TUTACAK (*Aalacahöyük; Niğde*) Tutak, (*Yozgat, Ankara*), Tutkaç (*Afyon*), Tutağaç

(*Kızılören, Ballık*), Tutaç (*Konurlar-İnegöl-Bursa, Dursunbey-Balıkesir, Uşak-Kütahya, Biga*), Tencereyi ateşten alırken kullanılan bez. (L. 97). (*Bak: Mesel. (S. D. 1055)*).

TUZ KABAĞI (*Çivril*), İçi oyulmuş asma kabağından kap. (L. 68).

TÜFE (*Pütürge - Malatya*), Topraktan yapılmış firenk ocağı. (S. D.).

TÜRÜK (*Kangal-Sivas, Hekimhan - Malatya*), Yünden veya keçi kılından yapılmış ufak azık torbası. (S. D.).

TÜTSÜ BARDAĞI (*İs.*), Arı kovanlarını tütsülemekte kullanılan ve içinde tezek yakılan ince uzun bir çeşit kap (*Torbalı "İzmir"*).

UBUCA (*İs.*), Küçük tencere (*Hisarköy "Sarayköy-Denizli"*).

UDVAN (*Konya*), İbrik (S. D.).

ÜGRA TİRKİŞİ (*Göynük, Şebinkarahisar, Torbalı, Tire*), Hamur teknesi. (L. 66).

USABA (*İs.*), Toprak çömlek (*Niğde*).

USGURA (*İs.*), Çorba tası (*Trabzon*).

USKURU (*İs.*), Maşrapa (*Aydın köyleri*).

UZLUK (*Çanakkale*), Topraktan yapılmış su maşrapası. (S. D.).

ÜÇAYAK (*Maraş, Gaziantep, Muş, Urfa, Honaz-Denizli*), Sacayağı. (S. D.).

ÜLLÜK (*İs.*), Testi emziği (*Babbey "Kula-Manisa"*).

ÜLÜK (*İs.*), 1. Testi gibi şeylerin emziği (*Morcalı "Karaman"; Konya; Çay "Bolvadin-Afyon"; Eğridir; Isparta; Burdur; Çömlekçi "Bodrum-Muğla"*) — 2. Çeşme musluğu (*Çerkeş "Çankırı"; Seydişehir "Konya"*) — 3. Boğaz: Çocuğun ülüğü ağrıyor (*Dersindere (Salihli-Manisa)*) (*Bak: İmik, ümük*).

ÜRNÜK (*İs.*), Kulplu küçük çömlek (*Şeyh-sadi "Amasya"*) (*Bak: Serniç 1, şergit*).

ÜSGÜRE (*İs.*), Ağzı açık bakır tas (*Van; Kavak "Kangal-Sivas"*).

ÜSKÜLE (*Kula-Manisa*), Saplı tas. (S. D. 1437).

ÜSKÜRE (*Kemah, Erzincan, Divriği, Havza, Samsun*), Bakır çorba tası. (S. D.).

ÜSKÜF (*Urfa*), Büyük elek. (S. D. 1437).

ÜSKÜRE (*İs.*), 1. Bakır çorba tası, kasesi (*Kemah, Erzincan; Divriği "Sivas"; Havza, Samsun; Şebinkarahisar "Giresun"; Elâzığ; Adana köyleri "Seyhan"; Bursa; Urfa; Köse "Kelkit-Gümüşane"; Çerkesköy "Saray - Tekirdağ"; Muğla; Erzurum; Kümbet "Seyitgazi-Eskişehir"; Siverek; Diyarbakır"; İzmir civarı; Saka "Kütahya"; Ahlat "Bitlis"; Konya; Merzifon "Amasya [Muh.]") — 2. Sırlı toprak kâse (*İzmir ili; Burdur; Akviran "Konya"*) — 3. Tencere (*Paşaköyü "İzmir [yörükler]"*) — 4. Tahta ağartmaya yarıyan marangoz rendesi (*Tavas "Denizli"*) — 5. Yassı tabak (*Karaköy "Manisa"*) — 6. Üzerine bezir çırası konulan toprak çanak (*Genezin "Avanos-Kırşehir"; Alaçeli "Ürgüp-Kayseri"*).*

ÜSTÜN KULPLU (*Konya*), Tek kulplu toprak kova. (S. D.).

ÜTEĞİ (*Zile - Tokat*), Üzerinde un elenen yün yaygı, kendürük. (S. D.).

ÜYLEK (*İs.*), Bakır su kabı, helke (*Bolu*).

ÜZLÜK (*Gümle-Söğüt-Bilecik*), Toprak-tan yapılmış kahve tavaşı. (S. D.).

VAĞAN (*İstanbul*), [Muh.], İçinde sulu şeyler taşınan tahta kap, çoban küleği. (S. D.).

VAŞI (*Genezin-Avanos, Çiçekdağı-Kırşehir, Ürgüp-Niğde*), Leğen gibi kullanılan geniş ağızlı toprak çanak. (S. D.).

YAĞDAN (*İs.*), Yağ çömleği (*Genezin*).

YAĞLAĞA, YAĞLA (*Çankırı*), Et tahtası. (S. D.).

YAĞRIK (*Dinek - Mihalliçcik - Eskişehir*), Et tahtası (S. D. 1455).

YAĞSIRÇASI (*Seyitgazi-Eskişehir*), Boy-nuzdan veya tenekeden yapılmış yağ kutusu (S. D.).

YAĞTAVASI (*Bursa*), Yağ kızartmaya mahsus saplı tencere. (L. 85).

YALIN KOLLU (*Uncuboz-Manisa*), Tek kulplu küçük testi. (S. D.).

YALTAK (*Ulubey-Ordu*), Köpek yalağı. (S. D.).

YALAK, Köpeğin su içtiği tas (*Gaziantep*).

YAĞDIĞAN (*İs.*), Yağ tavaşı (*Kırca "Bolvadin - Afyon"*) (Bak: Tıgan).

YAMAÇE (*İs.*), Yağ kabı (*Tire "İzmir"*) (Bak: Yamak, 1).

YAMAĞ (*İs.*), Yağ eritilen kap, tava (*Kars*).

YAMAK (*İs.*), 1. İçinde yağ eritilen bakır kap, yağ tavaşı (*Cimin, Tercan, Erzincan; Erzurum ve dolayı; Alucra, Şebinkarahisar "Giresun"; Gümüşane; Ağrakos "Suşehri-Sivas"; Çanakkale [Muh.]*) — 2. Bakır güğüm (*Kemaliye "Malatya"*) — 3. İbrik (*Divriği "Sivas"*) — 4. Yağı kabından çıkarmıya yarıyan uzun saplı küçük derin tas (*Yenişehir "Bursa"*).

YANLIK (*İs.*), Peynir, yağ ve yoğurt koymıya mahsus tulum (*Bohçalar "Antalya"; İri-ağaç "Malatya"; Zile "Develi" Zencidere "Kayseri"*) — 2. Davar derisinden yapılan yayık (*Kirremitli "Ceyhan-Seyhan"; Hartlap "Maras"; Elbaşı "Bünyan-Kayseri"; Bornova, Kemalpaşa köyleri "İzmir"; Isparta*).

YAPICAK (*Ünye-Ordu*), Yapacak (*Şebinkarahisar-Giresun*), Hamur tahtası. (S. D.).

YAPILIK (*Silivri-İstanbul*), Ekmek ve yemek pişirilen ocak. (S. D.).

YARI (*İs.*), Yağ veya yoğurt çömlleklerinin ağzına bağlanan deri, meşin (*Konya*).

YARIMLIK (*Ünye-Ordu*), Çömlek (S. D.).

YASDIĞAÇ (*Kuşunlu - Çankırı, Sinop*), Yastı ağaç (*Edirne*), Yastaaç (*Çandarlı-Bergama*), Yassaç (*Bursa çev.*), Yaslaağaç (*Bilecik*), Yaslı ağaç (*Bafra-Samsun, Araç-Kastamonu*),

Yaslaağaç (*Kastamonu, Gündül-Ayaş, Etimesğüt - Ankara*), Yaslağaç (*Kastamonu, Ayaş, Kalecik, Saranbolu, Zonguldak, Sinop, Samsun*), Yasdıgeç (*Milâs, Muğla-Acıpayam*), Yastıgeç (*Aydın, Kuşadası-İzmir, Denizli, Ahiköy, Muğla*), Yastıkac (*Batı Anadolu köyleri*), Yastıkaz (*Erzincan*), Yastingaç (*Denizli ve dolayı*), Hamur tahtası. (S. D.).

YASMAN (*İzmir [Muh.]*), Altı geniş, üstü dar ağaçtan su kabı, çam bardak. (S. D.).

YASSI KÜFE (*Bursa*), (Bak: Küfe). (L. 104).

YATIRCAK (*İstanbul [Muh.]*), Ocak demiri. (S. D.).

YATIK (*İs.*), 1. Bir kısmı, bilinen testi şeklinde fakat dışı düz veya köşeli olarak tek kulplu ve emzikli, bir kısmı da matra biçiminde yassı ve yuvarlak olup ekseriya iki emzikli olmak üzere çam veya ardıc ağaçlarından yapılan ve elde, omuzda kolayca taşınabilen su kabı (*Gerde, Mangırlar, Bolu; Cide "Kastamonu"; Ayancık, Boyabat, Sinop; Papasköyü "Samsun"; Keskin, Ankara; İsmetpaşa, Halanta "Sivrihisar-Eskişehir"; Adapazarı ve köyleri "Kocaeli"; Çeltikçi "Orhangazi"; M. Kemalpaşa "Bursa"; Göbel, Kocabergos, Erdek, Bandırma, Dursunbey "Balıkesir"; Kumarlar, Bayramıç Kepez, Gelibolu, Okçular "Biga - Çanakkale"; Başköy, İlegöp "Uluborlu"; Akçaşar, Barla "Eğridir"; Gücüllü "Yalvaç-Isparta"; Dişli "Bolvadin-Afyon"; Honaz "Denizli"; Antalya; Kurşunlu, Gölpazarı, Pazarcık "Bozüyük-Bilecik"; Kolukısa, Kadınhanı, Osmaniye "Ilgın"; Karasınık, Dereköy, Konya; Germeyan "Çorlu", Kızılpınar "Tekirdağ"; Çifteler köyü (?), Buca "İzmir [Muh.]" ; Ayayorgi, Mahmutbey, Soğanlık "Kartal-İstanbul, [Muh.]") (Bak: Bukla, boduç, senek) — 2. Kapaklı veya kapaksız buğday anbarı (*Alucra köyleri, Şebinkarahisar, Kayadibi, Giresun; Ulubey "Ordu"*) — 3. İnce söğüt dallarından örülen geniş ağızlı ve boyu kısa sepet (*Develi, Kayseri; Etimesğüt "Ankara"*) — 4. Kese kâğıdı (*Buca "İzmir [Muh.]"*).*

YEDEK, Ekmekçilerin fırın içinde odunları çatmak için kullandıkları demir uçlu uzun bir âlet (*Beypazarı, Ankara*), Cezve (*Köşker-Kırşehir, Çivril*), İbrik, güğüm (*Beypazarı*), Testi (*Bereketli-Davas*), Süzgeçsiz çaydanlık (*Ankara*), Su içilen toprak kap, maşrapa (*Denizli*) (S. D.).

YELECE (*İs.*), Su testisi (*Ahmetbey köyü "Bursa"*).

YEMEK MAHFAZASI (*İstanbul*), İşlenmiş süslü deriden yemekleri örterek nakle yarıyan çanta. Muhasipzade Celâl. (L.).

YEMEK TAHTASI (*Kültepe - Kayseri*), Kısa ayaklı, değirmi tahtadan yapılmış ve portatif masa ve sini vazifesini gören aygıt. (L.).

YEMETE (İs.), Ufak su testisi (Akşehir "Konya").

YİMETE (Akşehir-Konya), Küçük testi. (S. D.) (Bak: Yemete).

YİNÇ (Harput-Elâzığ), Bakır leğen. (S. D.).

YOK (S.), 1. Bulaşık, bulaşık kap (Ordu; Yerkuzlu "Erbaa - Tokat") — 2. Koku, leke: Bu kapta pekmez yoku var (Sinop).

YUCAN (İnönü - Söğüt - Bilecik), Tekne. (S. D.).

YUMURTA SAHANI, (Çivril), İçinde yağ-da yumurta kırılarak pişirilen sahan. (L.).

YUVACA (Develi - Kayseri), Ufak tence-re. (S. D.).

YUVAL (İs.), Bir tabaklık yemeğe mahsus tencere (Maraş).

ZAĞRAK, Bakırdan kazan şeklinde yağ ka-bı (Şiran - Gümüşane), Altı okka zahire alan öl-çek (Gazipaşa - Alanya) (S. D.).

ZAHAVEL (Gümüşane), Çalı süpürgesi. (S. D.).

ZAP, Küp (Erzurum, Erzincan), İçine ateş konulup tandır altına konulan toprak kap (Gü-müşane). (S. D.).

ZENEN (İs.), Küçük çömlek: Yoğurt zene-nini kırdım (Sazlı "Ayvacık-Çanakkale").

ZENEK (İs.), Ağaçtan yapılmış emzikli testi (Burdur) (Bak: Senek).

ZİMİ (İs.), Tepsi: Şu zimide bir kadayıf yapalım (Kıbrısık "Bolu").

ZÜZA (İs.), Bir çeşit rakı şişesi (Lorikas "Gümüşane").

SEPET CİNSLERİ

BİLEKTER (İs.), Sırtta taşınan küçük se-pet (Trabzon).

ÇAPIK (İs.), 1. Ağız açık el sepeti (Rize) — 2. Don veya pantolonun genişlemesi için iki bacak arasına konulan parça (Dengere "Tefen-ni-Burdur").

ÇARPAN (İs.), Küçük saman sepeti (Kars; Erzurum).

ÇİTENEK (İs.), Ekmek ve yemek taşına-cak saplı sepet (Düzköyü "Ayancık- Sinop").

ÇÖNEN (İs.), El sepeti (Zonguldak).

DALAR (İs.), İçine hellim denilen peynir konulan ve ince dallardan örülmüş olan bir tür-lü sepet (Ankara [Bir Kıbrıslıdan]).

DEREK (İs.), 1. Küçük küfe (Saylan, Ünye "Ordu") — 2. Mutfak dolabı (Kemaliye "Malatya").

DINGİL (İs.), 1. Küçük ve saplı el sepeti (Zonguldak) — 2. Böbrek (Kemah "Erzincan") 3. Taşak (Gümüşane) — 4. İki kulplu ufak testi (Bergaz köyü "Ezine-Çanakkale") — 5. (S.) Şı-marık, patavatsız, saygısız (Güney "Buldan-Denizli") — 6. Kuş konmaz otu (Diyarbakır).

ELLİCE (İs.), 1. Sepet, küçük sepet, meyva

konulan sepet (Harput, Elâzığ ve çevresi; Ma-latya) — 2. Yağ eritmeye yarıyan kulplu tava (Doğanbeyli, Şihsami, Mustafabeyli "Ceyhan-Seyhan"; Kırkağaç, Adala "Salihli - Manisa"; Taçin [Muh.], Taşçı, Bakırdağı, Pınarbaşı "Kay-seri"; Aydın).

GEÇİNE (İs.), Kenarlı büyük sepet, sele (Sandıklı "Afyon").

GERZİNGE (İs.), Sepet: İki gerzinge ar-mut aldım (İçel).

GODAFA (İs.), 1. El sepeti (Malatya — 2. Küfe (Malatya).

HAREL (İs.), Büyük sepet, küfe (Giresun) (Bak: Bardan).

HARKALAT (İs.), Sepet (Soğukpınar "Bursa").

HAĞ (İs.), Üzüm, kiraz gibi yemiş koyma-ğa yarıyan küfe, sepet: Beş hağ üzüm aldım (Çorum).

HEY (İs.), 1. Küfe (Kadıköyü "Kozlu-Zon-guldak" Çankırı; Ayancık, Gerze, Sinop; Elma-ları heye doldur: (Sivas) — 2. Tahtadan yapılmış küfe. (Niğde) — 3. Büyük sepet (Ünye "Ordu"; Çarşamba, Bafra "Samsun"; Taşköprü "Kastamonu"; Çerkeş "Çankırı"; Nevşehir "Niğde"; Çanllı "Ayaş - Ankara").

KAĞLA (İs.), Kaşık sepeti, kaşıklık (Ke-maliye "Malatya").

KAPANCA (İs.), 1. Çamaşır sepeti (Rize; Gelibolu, Kumarlar "Bayramıç").

KARNAL (İs.), İçerisine meyva konulan sepet, kol sepeti (Tirebolu "Giresun"; Gümüşa-ne; Trabzon).

KAŞIKLAMA (İs.), Bıçkı veya ince yarma tahtadan yapılan ve içine temiz kaşık konulan üç gözlü sepet (Örencik "Bolu").

KAVSARA (İs.), 1. Ufak sepet (Kırkağaç "Manisa"; Pazar "Kızılcahamam", Sirkeli "Çu-buk", Ayaş, Kalecik, Tahtayazı "Ankara"; İn-cesu, Erkilet "Kayseri"; Çorum; Hekimhanı "Sivas"; Türkbeyli "Bolu"; Yalvaç "Isparta") — 2. Yağ, kavurma, kıyma gibi kışlık erzakı koy-mağa mahsus büyük kutu (Malatya).

KAZVE (İs.), Çamaşır sepeti (Banarlı "Te-kirdağ").

KIDIK (İs.), 1. Üstü kapaklı küçük el se-peti (Arageriş "Tirebolu - Giresun"; Seylan "Ordu") — 2. Oğlak (Ağın "Arapkir-Malatya").

KOLLUCA (İs.), 1. Üstünden kulplu sepet (Güvare "Silifke-İçel") — 2. Kamıştan veya sö-ğüt dalından yapılan sepet (İvriz "Ereğli-Kon-ya").

KOPSAK (İs.), Çamaşır sepeti (Belcükehir "Manisa").

KÖĞÜN (İs.), Büyük sepet (Ünye "Ordu").

KÖHÖN (İs.), Küfe (Ömerköy (Balıkesir); Tokuşlar "Aydın"). Köfün (Külek, Adana).

KÖZER (İs.), İri gözlü kalbur (Ahlal "Bitlis").

KUMBUL (İs.), Çam, söğüt, çınar, gürgen

ve buna benzer ağaçların dalları kesilerek üzerinde ince kabuklu olduğu halde yarılmak suretiyle elde edilen parçalardan yapılan meyva sepeti (*Şebinkarahisar "Giresun"*).

KÜFE: *Yassı küfe (Bursa) (L.) Topaç* = meyve küfesi (*Bursa) (L.)*. Kapaklı çamaşır sepeti *kavsala* adını alır.

PELER (*İs.*), 1. Çamaşır sepeti (*Havran "Edremit-Balıkesir"*) — 2. Duvarı korumak için üzerine konulan kamaş v. b. ile yapılmış siper (*Ereğli "Konya"*).

PUNUK (*İs.*), Sepet, el sepeti (*Ahlat "Bitlis"*).

PUNKA (*İs.*), Meşinden yapılmış kav ve çakmak kesesi (*Edirne*).

SEK (*İs.*), 1. Yayık kenarlı sepet (*Malatya*) — 2. Düz arazideki hafif yükseklikler (*İnebolu "Kastamonu"*) — 3. Boya yerinde kullanılan bir cins toprak (*Tavaklı "Ezine - Çanakkaile"*).

SELETİR (*İs.*), Sepet (*Çiftlik "Bolvadin-Afyon"*) (*Bak: Sele*).

SELEVİR VE SELEVÜR (*İs.*), Sepet gibi örülmüş, gübre taşımağa yarar hasır kap (*Niğde*).

SERGEN, Küfeyi andıran ve içine mısır konan bir kap (*Havza "Samsun"*).

SEYMEL (*İs.*), Sepet (*Erzurum*).

TAYLIK (*Urfa*), Üzümlü küfesi. (*S. D.*).

TERTELİ (*İs.*), Meyve devşirmeye yarar koni biçiminde sepet (*Rize*).

TESKİRE (*Ereğli-Konya*), Tahtadan yapılmış küçük meyve küfesi. (*S. D.*).

TEZKİRE (*İs.*), Küçük sepet (*Eyin "Kayseri"*).

TINGİL, Küçük sepet.

TİYETER (*Hamidiye - Gündoğdu*), Üzümlü sepeti. (*S. D.*).

TEYNEL (*İs.*), Sepet (*Tekirdağ köyleri*).

TEZKİRE (*İs.*), Küçük sepet (*Eyin "Kayseri"*).

TİRŞE (*İs.*), 1. Sepet örmek için fındık, söğüt ve saire ağaç dallarından çıkarılan şerit biçimindeki lif (*Bayadı "Ordu"*) — 2. Nalın kayışı (*Honaz "Denizli"*) — 3. Hububat çuvalı (*Yenice "Akşehir-Konya"*) — 4. Boyundurukta zelveleri bağlamaya yarıyan ip (*Çayırıcık "Çerkeş-Çankırı"*).

TOPLAMA (*Edirne*), Altı okkalık sepet. (*S. D.*).

TÖMBEK (*İs.*), 1. Gelin çıkarken başına konulan süslü sepet (*Çırık "Mecitözü-Çorum"*) — 2. Yuvarlak tepeli: Kuzular karşığı tömbekte otluyor (*Küçükoyzgat "Ankara"*).

ZAMBIK (*İs.*), 1. Erimiş beziri tenekeye doldurmaya yarıyan, kındıradan örülmüş torba: Bizim ketenin hezen altı 24 zambık alır (*Arnavutköyü*) — 2. Berdi denilen sazdan yapılmış sepet (*Bolu köyü "Kayseri"; Amasya*).

ZEMBİL (*İs.*), 1. Meyve sepeti (*Adana "Seyhan"*) — 2. Küfe (*Maraş*).

ZENBİK (*İs.*), Odun sepeti (*Kayseri*).